

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 43 (1758) 1983 SPALIS-OCTOBER 27 • "AUŠROS" METAI • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672

Trilypis gyvenimas

Iš visų religinių švenčių išsiskiria Vėlinės ypatingu savo pobūdžiu — jos veda mus į mirusių pasaulį. Kitos šventės ar dienos yra skirtos gyviesiems. Tiesa, ir jos primena antgamtinį pasaulį, bet kreipiasi į gyvuosius, kviečia žvelgti augštin, taisyti savo gyvenimo kelius, taurinti save. Vėlinių diena skirta mirusiems. Jiems tenka visų dėmesys. Gyvieji ateina iš savojo mūrinio miesto į mirusių miestą — kapines, kuriose dvelkia visai kitoks pasaulis. Jei gyvųjų mieste siaučia triukšmas, mašinos, piktadariai, įvairūs pavojai, ligos, kamuoja sunkūs rūpesčiai, politinės kovos, karų grėsmės, — tai mirusių mieste besilaukanti pasitinka ramybę, liudijanti, kad čia prasideda naujas pasaulis, niekieno neregėtas ir negirdėtas. Kapų tyla yra to naujo pasaulio kalba. Ji pasako daugiau nei tūkstančiai garsinių žodžių, kurie nepajėgia išreikšti naujo pasaulio turinio. Garsiniai žodžiai yra žemės kalba, išreiškianti fizinio, biologinio, žmogiško gyvenimo dalykus. Ten, kur prasideda antgamtinis gyvenimas, neišvengiamai nutyla žemės kalba. Ji priveda mus prie pat naujojo pasaulio slenkščio ir čia palieka, apreiškdamą savo bejėgiškumą atsiveriančios misterijos aki-vaizdoje. Dėlto tyla tampa bežode kalba, apreiškančia radikalų gyvenimo posūkį.

LIETUVIAI iš seno gyveno natūralia nuojauta, kad už kapų tylos yra kitas, nors ir labai skirtingas gyvenimas. Tai matyti iš tautosakos ir laidojimo būdų. Krikščionybė atnešė mums ryškesnę idėją apie anapusinį gyvenimą. Ji ne tik patvirtino pastarojo buvimą, bet ir gana ryškiai nušvietė jo pobūdį. Iš krikščioniškojo Apreiškimo sužinojome, kad egzistuoja plati visų tikinčiųjų Bendrija, apimanti gyvuosius ir mirusius. Visi krikščionys priklauso žemiškajai Bendrijai, kuri telkiasi apie Dievažmogį Kristų kaip apie savo centrą. Toji tikinčiųjų Bendrija nesiriboja vien žemišku gyvenimu — ji pereina ir į antgamtinę plotmę. Tuo būdu sudaro trejopo pobūdžio Bendrija, būtent, keliaujanti, kenčianti ir triumfuojanti. Keliaujanti Bendrija yra žemės keleivė, kenčianti — skaistykloje atgailojanti bei siekianti nuskaistinimo, triumfuojanti — pasiekusi antgamtinę pilnatvę ir ją besidžiaugianti. Būtent tariant, yra trilypis gyvenimas, kuris prasideda žemėje ir pasiekia savo baigmę antgamtinėje plotmėje. Tai žmogaus gyvenimo kelias, natūraliai vingiuojantis augštin, prasi-veržiantis ir pro mirties vartus, kurie sunaikina fizinį būstą, bet nepajėgia sunaikinti jo dvasinio branduolio — sielos. Tame kelyje yra ir kita galimybė, būtent, pamerkimas nesibaigiančiai kančiai tais atvejais, kai žmogus laisvu savo posūkiu jo užsitarnauja bei jon nuklysta.

IŠ TOKIO trilypio gyvenimo sąrangos matyti, jog yra nenutrūkstanti gija tarp jų visų. Tai nėra nei telefoninis, nei radijinis, nei signalinis ryšys, jungiantis fizinį pasaulį su antgamtinu. Tai greičiau dvasinis — būtinis ryšys, kurio negali išreikšti nei žodis, nei matematinė formulė, nei joks mechanizmas. Tą ryšį žmogus jaučia pačia savo būtimi, savotiška egzistencine nuojauta. Tik pažvelkime į pasaulio kapines. Jos yra pilnos paminklų, įrašų, gėlių. Visa tai byloja apie gyvųjų ryšį su mirusių pasauliu. Likę gyvieji šeimos nariai tebejaucia mirusių artumą, lanko jų kapus, prisimena juos savo maldose, Mišių aukose. Čia nereikia jokio įrodinėjimo — mirusių artimiesiems taip aišku, kaip diena. Dėlto kapinės jiems yra pagarbos vieta, kurios niekinti niekam nevalia. Jie stato ten paminklus, kad jie liudytų apie amžinybės iškeliaujusį asmenį, kad jo pėdsakai neišdiltų su dienos vėju. Be to, gražūs, prasmingi paminklai sudaro pamokančią rimties nuotaiką, primena gyviesiems jų paskirtį. O lietuviškos kapinės liudija ir tai, kad čia išlisis Lietuvos sūnų ir dukros, neradę vietos gimtojoje savo žemėje, bet likę jai ištikimi. Čia jie rado savo tėviškę, iš kurios niekas nebeištrėms. Gausių paminklų įrašai bylos per ištisus dešimtmečius apie neramius Lietuvos keivius, atradusius nesibaigiančią ramybę. **Pr. G.**

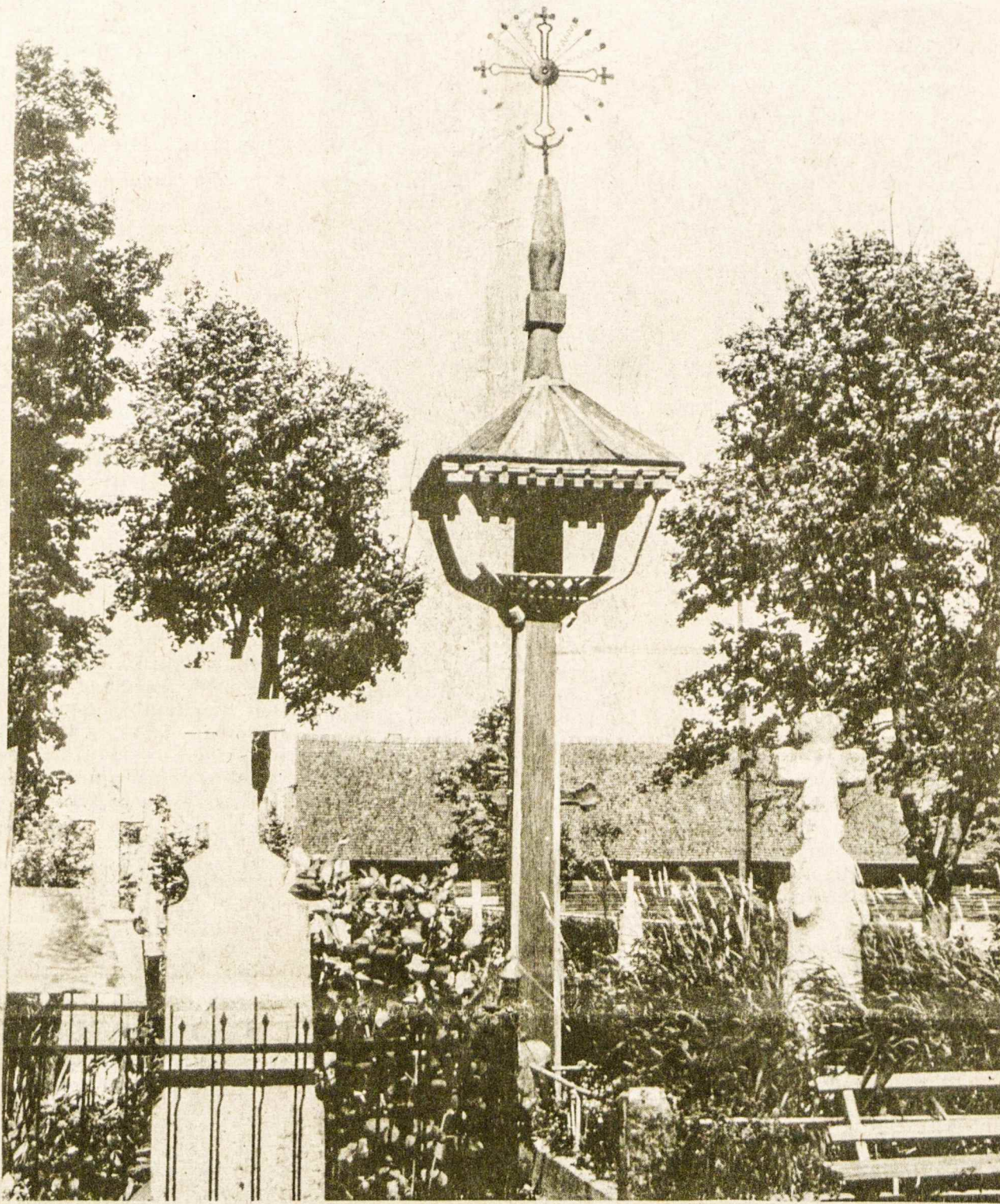
KANADOS ĮVYKIAI

Užsienio agentai ir diplomatai

Kanados vidaus reikalų ministras R. Kaplanas, viešėdamas Sudburyje, pritarė, kad Kanadoje gali būti apie 60 sovietų KGB agentų. Vėliau jis paaiškino parlamente, kad paprastai apie 40% Sovietų Sąjungos bei jos satelitinių valstybių diplomatų ir įvairių atstovybių narių savo oficialų darbą užsienyje panaudoja špiunažui. Kanada iš to sovietų komunistų bloko turi 66 diplomatus, apie 150 pagalbinio personalo narių. R. Kaplanas taipgi pareiškė, kad nuo II D. karo pabaigos iš Kanados kaip nepageidaujami asmenys oficialiai buvo ištremti 39-ni užsienio šalių pareigūnai. Neoficialiomis priemonėmis dėl tos pačios priežasties buvo atsikratyta 31-nu pareigūnu. Didžiausią grupę sudarė Sovietų Sąjungos atstovai.

Užsienio diplomatai kartais padaro ir kitų nusikaltimų.

Provinciniame teisme Otavoje buvo atsideręs Nikaragvos ambasados I sekr. Rodolfo Palacios, kai jo automobilyje buvo rasti 35 kg kokaino ir neuzregistruotas revolveris. Automobilį jis buvo atvežęs plovyklon. Išvažiudamas užmirusio portfelio su tais radiniais. Kai policija susekė portfelio savininką, R. Palacios teisinosi, kad jis yra ambasados sekretorius ir turi diplomato neliečiamybės teises. Vėliau betgi paaiškėjo, kad jis iš tu pareigų buvo atleistas š. m. liepos 12 d. ir turėjo išvykti iš Kanados. Policija tą narkotikų pardavinėtoją suėmė liepos 27 d., kai diplomatinis imunitetas turėjo jau negaliooti. Teisėjas L. Sherwoodas betgi padarė išvadą, kad buvusio diplomato išvažiavimui iš Kanados nebuvo duota pakankamai laiko. R. Palacios buvo (Nukelta į 8-tą psl.)

Vaizdas iš dabartinių Utenos kapinių su dominuojančiu kryžiumi. Nuotrauka gauta iš Lietuvos praėjusią vasarą

PRANEŠIMAS IŠ EUROPOS

Rytų Vokietijos mostas ir Lietuva

Pokalbis su R. Vokietijos vadovu E. Honeckeriu žurnale "Lutherische Monatshefte"

Naujausiame V. Vokietijos protestantų religinės kultūros žurnalo "Lutherische Monatshefte" numeryje skelbiamas pasikalbėjimas su R. Vokietijos vadovu Erichu Honeckeriu. Jis teigia, kad valstybės tikrai rūpi geri santykiai su tikinčiųjų Bendrija; kad tie santykiai pagerėjo, kai Bendrija susitaikė su savo vaidmeniu socialistinėje santvarkoje; kad valstybės ir Bendrijos santykius sutvirtino šiemetinis bendradarbiavimas iškilmingai minint penkių šimtmečių sukaktį nuo Martyno Liuterio gimimo.

O Lietuvos kompartija?

Nėra abejonės, kad religinė padėtis R. Vokietijoje, kaip ir Lenkijoje, yra palyginti geresnė, negu kitose "realaus socializmo" šalyse ir visų pirma "socializmo tėvynėje" Sov. Sąjungoje. Taip pat nėra abejonės, jeigu koks nors Vakarų religinis žurnalas atvertų savo puslapius Lietuvos kompartijos gen. sekr. Petriui Griškevičiui, tai ir jis pakartotų Honeckerio gražius žodžius apie konstitucijos laiduojamą visišką tikėjimo ir sąžinės laisvę ir gal ką nors gražaus pridėtų apie valstybės ir Bendrijos koegzistenciją artėjančios šv. Kazimiero sukakties proga. Laiko dar yra. Ir nereikėtų užbėgti įvykiams už akių. Artėja dvi Lietuvai reikšmingos sukaktys — ne tik 500 metų nuo Lietuvos globėjo mirties 1984 m. pradžioje, bet ir 600 metų nuo oficialaus krikščionybės įvedimo Lietuvoje 1987 m.

Galimybės yra

Surasti tokį žurnalą Griškevičiui galėtų padėti Honeckeris, nes tai savo ruožtu sustiprintų ir šiaip jau nepriekaištingą Vilniaus ir Erfurto bendradarbiavimą. Gerokai sunkiau būtų surasti kokį nors konkretų sugyvenimo būdą su Lietuvos katalikais, kurių pageidavimai gana reiklūs. Pvz. kad ir tie pageidavimai, kuriuos pareiškė Andropovui šiemet vasario mėnesį surašę Kaišiadorių vyskupijos kunigai.

Artėjančių religinių sukaktį Lietuvoje proga partija ir vyriausybė galėtų parodyti

savo gerą valią, pirmiausia grąžindama "katalikams uždarą ir atimtas bažnyčias, o ypač Vilniaus arkikatedrą, Vilniaus šv. Kazimiero bažnyčią ir Klaipėdos Taikos Karalienės bažnyčią".

Panašaus pobūdžio ir kiti septyni kaišiadoriečių kunigų pageidavimai. Regis, bereikėtų Petriui Griškevičiui priminti šią ištiestą ranką ir jis, Honeckerio pavyzdžiu, galėtų užsienio spaudoje pasigirti apie valstybės ir Bendrijos koegzistavimą komunistų valdomoje Lietuvoje. O reikia neužmiršti, jog kol kas ne tik religinė, bet ir šiaip pasaulietinė Vakarų spauda nevaizduoja rožinėms spalvoms Lietuvos tikinčiųjų gyvenimo, atseit, "šmeižia" sovietinę valstybę.

Lietuvoje — kitokie vejai

1980.1.26 buvo suimtas Viduklės klebonas kun. Alfonsas Svarinskas, o pas Valkininkų kleboną kun. Algimantą Keiną ir Telsių vikarą kun. Joną Kaunecką padarytos kratos. Šie kunigai priklauso Tikinčiųjų Teisėms Ginti Katalikų Komitetui. Tai buvo aiškus ženklas, kad Saugumo organai pradėjo akciją prieš komitetą. Tokią išvadą iš karto padarė komitetas, kuris sausio 31 raštu nr. 53 kreipėsi į TSKP generalinį sekretorių Jurių Andropovą, protestuodami prieš LTSR prokuratūros veiksmus, o ypač prieš kunigo Svarinsko suėmimą. Ta proga komitetas pabrėžė, kad nei komiteto, nei kun. Svarinsko asmeninėje veikloje nebuvo (Nukelta į 3-čią psl.)

Pasaulio įvykiai

SKAUDAUS SMŪGIO BEIRUTE SUSILAUKĖ JAV IR PRANCŪZIJOS kariai, pasiūti Libanano taikai apsaugoti. Į marinių būstinę prie Beiruto orauosčio įvažiuo sprogmenų prikrautas sunkvežimis, kurio sprogimas visiškai sugriovė pastatą. Tai buvo nežinomų teroristų su savijudybe susietas veiksmas, nes sprogime žuvo ir sunkvežimio vairuotojas. Ankstyvą sekmadienio rytą susprogdintame pastate buvo daug miegančių marinių. Iš griuvėsių buvo ištraukti 186 žuvę marinai, apie 60 sužeisti. Galutinis aukų skaičius dar nėra paskelbtas, bet jis primena Vietnamo karo dienas. Centriniam Beirute taip pat sunkvežimio dėka su savijudžiu vairuotoju susprogdinta Prancūzijos parašutininčių būstinė, pareikalavusi apie 40 gyvybių. Abu puolimai buvo gerai suorganizuoti, įvykdyti tik su dviejų minučių skirtumu. Šie du atentatai sujaukė prez. R. Reagano planus. Pasigirdo balsų, pasisakančių už marinių atitraukimą į karo laivus, nes Beirute jie visvien negali atlikti taikos misijos pilietinio karo sąlygose. Kiti komentatoriai primena, kad dabartinę beviltišką būklę su gausiomis marinių aukomis sudarė anuometinio premjero M. Berigino suplanuota Izraelio kariuomenės invazija į Libaną. Jos daliniai dabar yra atitraukti į saugesnę liniją prie Awalio upės. Tas jų atitraukimas paliko tuštumą prie Beiruto, kurioje vyksta pilietinės kovos tarp mahometonų ir krikščionių grupių. Paskelbtos paliaubos beveik kasdien pažeidžiamos. Tautinės vienybės atstatymo derybos rimtai dar nėra pradėtos.

Ekonominė krizė

Pačiam Izraeliui invazija į Libaną atnešė ekonominę krizę, finansų ministro J. Aridoro pasitraukimą iš premjero J. Samiro vyriausybės. Finansų ministeriją jis dabar atidavė J. Cohenui-Organui, kuris taip pat yra kietos politinės linijos šalininkas. Tai kietųjų politikų grupei, be jo, priklauso pats premjeras J. Šamiras ir krašto apsaugos ministras M. Arenas. Ši trijulė 1979 m. atsisakė balsuoti už Izraelio taikos sutartį su Egiptu, nes jona nebuvo įjungta Izraelio teisė pasilaikyti okupuotą vakarinę Jordano upės pakrantę. Joje dabar sparčiai steigiami izraelitų kaimai, nepaisant nepakeliamų finansinių išlaidų, didžiulės skolos užsieniui, rekordinės infliacijos Izraelyje.

Revoliucija Grenadoje

Naują problemą prez. R. Reaganui atnešė revoliucija marksistų valdomoje Grenados saloje, kuri yra netoli Venecuelos. Kariuomenė ten nužudė ką tik iš Rumunijos ir Čekoslovakijos grįžusį premjerą M. Bishopą ir tris ministrus. Valdžią perėmė gen. H. Austino vadovaujama karinė taryba, tačiau pagrindiniu revoliucijos iniciatoriumi yra laikomas premjero pavaduotojas B. Coardas, kietes-

nio marksizmo šalininkas. Velionis M. Bishopas valdžion taipgi buvo atėjęs revoliucijos dėka. Grenadai jis atnešė marksizmą, suartėjęs su Kuba ir Sovietų Sąjunga, bet pastaruoju metu laikėsi nuosaikesnės linijos, siekė ekonomijos pagerinimo. Jo nužudymas greičiausiai buvo atliktas su suinteresuotų jėgų pritarimu. Grenados kariuomenė yra paruošusi ir apginklavusi Kuba. Tad ta karinė taryba su kietuoju marksistu B. Coardu turbūt sieks dar didesnio Grenados suartėjimo su Kuba ir Sovietų Sąjunga. Kubiečiai Grenadoje yra įrengę pakilimų bei nusileidimo takus didiesiems lėktuvams. Jie gali būti panaudoti sovietinių ginklų tiekimui. Iš Grenados lengvai pasiekiami P. Amerika ir mažosios Centrinės Amerikos valstybės.

Demonstracijos

Jungtinių Tautų paskelbta nusiginklavimo savaitė sukėlė Maskvai tarnaujančių demonstracijų bangą Kanadoje, JAV ir V. Europoje. Kanadoje jos nepasižymėjo dalyvių gausumu, nes čia daug kas bliviai žiūri į artėjančius skraidančių JAV bombų bandymus Albertoje. Demonstruojama ne tik prieš tas bombas, bet ir už jas kaip atsvarą prieš Sovietų Sąjungos didžiulį branduolinių ginklų arsenalą. Europoje daugiausia buvo demonstruojama prieš JAV "Pershing 2" raketų ir skraidančių bombų įvedimą. Tokias demonstracijas organizavo komunistai, Maskvos rėmėjai, tikrojoje branduolinių ginklų grėsmėje nesusigaudančios grupės. Didžiausios demonstracijos vyko V. Vokietijoje — Bonnoje, Hamburge, Stuttgarte, V. Berlyne. Bonnoje branduolinių ginklų skaičiaus didinimą pasmerkę net ir buvęs socialdemokratų vadas W. Brandtas. Romoje apie pusę milijono demonstrantų sutelkė Italijos kompartija. Pusiau mažesnio demonstrantų skaičiaus susilaukė Londonas, kur organizatorių gretose taip pat vyravo komunistai bei jų grupės. Vienoje demonstracijos buvo surengtos prie JAV ir Sovietų Sąjungos ambasadų.

Šiame numeryje:

Trilypis gyvenimas

Ties gyvųjų ir mirusiųjų pasauliu Vėlinių dieną
Rytų Vokietijos mostas ir Lietuva
Komunistinės Vokietijos vadovo pareiškimai religinėje spaudoje

Lituanistikos katedra

Pasibaigė abejonių laikotarpis — reikia konkrečių darbų

Beginkliai žemaičiai prieš ginkluotus rusus

Prisimenant Kražių skerdytes, įvykusias prieš 90 metų

Jaunas tikinčiosios Lietuvos žiedas

Pogrindžio kunigas a.a. Virgilijus Jaugelis draugo akimis

Dešimtmetis tarp pataikūnų

"LKB Kronikos" šeštasis tomas, išvydęs šviesą Čikagoje

Kaltė, atsakomybė ir žydai

Nepagrįsti dr. Sereikos samprotavimai opioju klausimu

Okupuotos Lietuvos žurnalas "Kinas"

Kuklus bandymas dalyvauti moderniojo filmo pasaulyje

Kanadiečių teatre "Grand"

Nauji veikalai naujame teatre, įsteigame Ontario Londone

Kalnas turi dvi puses

A. Kalnius gvildena Br. Railos knygą "Raibos agavos"

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis

Metinė prenumerata \$19, pusmetinė — \$10. Remėjo prenumerata \$25
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$19.00 per year, \$10.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

Lituanistikos katedra

J. KAVALIŪNAS

Lituanistikos katedros reikia mūsų išeivijai, reikia ir pačiai Lietuvai. Išeivijai gera ir svarbu turėti pradinę ir augštesniąsias lituanistikos mokyklas, bet reikia mūsų akademiniam jaunimui ir augštojo mokslo lituanistikos studijų, kurios akademinio požiūriu brandintų jų tautinę sąmonę, rengtų darbui lituanistinėse mokyklose, laikraščių redakcijose ir iš viso plačiame kultūriniame bei politiniame laisvinimo darbe. Kas valstybei universitetas, tas norinčiai išlikti tautinei mažumai yra šiuo metu savas mokslo židinys universitete, mūsų atvejui — lituanistikos katedra.

Lituanistikos katedra reikalinga ir okupuotai Lietuvai, kad čia būtų daroma tai, kas tenai neatliekama. Lietuvos reikalui svarbu turėti bent viename laisvojo pasaulio universitete lietuvių mokslo centrą, kur šalia lietuvių kalbos būtų laisvos lietuvių literatūros, Lietuvos istorijos ir kitų lituanistikos sričių studijos. Turint universitete savą mokslo skyrį — lituanistikos katedrą, bus galima lietuvių studijas bei mokslo darbus leisti universiteto vardu ir skleisti akademiniam pasauliui. Jau laikas sudaryti pastovias sąlygas lituanistikos studijoms universitete ir plačiau atverti duris mūsų mokslo darbams į platų akademinį pasaulį.

Lituanistikos katedra steigama Ilinojaus universitete Čikagoje, kur lietuvių studentų yra daugiau, negu betkuriam kitame universitete už Lietuvos ribų ir kur yra didžiausias lietuvių telkinys laisvame pasaulyje. Šiame universitete veikiančius nuo 1972 m. lituanistikos kursus per paskutinius ketverius metus lankė iš viso 266 lietuviai studentai. Įsteigus lituanistikos katedrą ir pridėjus augštesniojo (graduate) lygio kursus su teise siekti mokslo laipsnių, studentų skaičius turėtų padidėti. Jau dabar lituanistikos asistentė siekia šiame universitete daktarato iš lituanistikos, kurį galės gauti pradėjus katedrai veikti.

Ligi šiolei čia buvo dėstoma 16 lituanistikos kursų: trys pradiniai lietuvių k. kursai, trys augštesnieji, lietuvių proza, poezija, drama, lietuvių išeivijos literatūra, lietuvių kultūra, lietuvių kalbos istorija, lietuvių k. sudėtis, vertimas iš lietuvių į anglų kalbą ir du kursai savarankiško darbo (independent study). 1979 m. vasarą, sumажėjus studentų skaičiumi, universitetas buvo lituanistinius kursus finansiniais sumetimais užda-

ręs. Lietuviams dabar įsteigiant savo stambiu įnašu lituanistikos katedrą, pabrėžtini du dalykai: viena, prisideda augštesniojo lygio lietuvių kalbos, literatūros ir kitų lituanistikos dalykai, kurie bus labiausiai reikalingi, ir antra, universiteto nusi- statymu palaikoma ir ligšiolinė lituanistinių studijų programa kaip natūralus pagrindas lituanistikos katedrai.

Pagal sutartį su universitetu, lituanistikos katedra, syki įsteigta, lieka veikti visiems laikams. Čia bus paskaitos, seminarai, tyrinėjimo darbai, konferencijos ir bus leidžiami universiteto vardu lietuvių mokslo darbai.

Lituanistikos Institutas turėjo 1981 m. savo devyniuose skyriuose (bibliografijos, filologijos, istorijos, kalbos, literatūros, menotyros, psichologijos, tautotyros ir kraštotyros, teisės ir sociologijos) 120 narių, kurių didelė dalis šiuo metu dėsto savo specialybės dalykus JAV ir Kanados universitetuose ir kolegijose. Taigi, turime ir nemažą kvalifikuotų kandidatų lituanistikos katedros profesūrai.

Lietuviškoji visuomenė lituanistikos katedros idėją remia, ir esame įsitikinę, kad bendru darbu ir aukomis laiku įnešime ir pirmąjį 200.000 dol. įmokėjimą ir kitus keturis po 100.000 dol. per ateinančius ketverius metus. Mums sutelkus 600.000 dol., universitetas prideda 150.000 dol., ir taip lituanistikos katedros sąskaitoje bus iš viso 750.000 dol. Iš šios sumos palūkanų ir bus išlaikoma lituanistikos katedra (profesorius, raštinė, leidiniai).

Įnešus š. m. lapkričio 4 d. pirmąjį įmokėjimą, bus įieškomas profesorius. 1984 m. rudėnį, įnešus kitą 100.000 dol. įmokėjimą, lituanistikos katedra pradės veikti.

1979 m. šventėme tiesiog neįsiamatujamos reikšmės Vilniaus universiteto 400 metų sukaktį. Šiais "Aušros" sukaktuviniai metai dedame pagrindus pirmai pastoviai lietuvių augštojo mokslo institucijai už Lietuvos ribų. Tai didžiulės reikšmės lietuvių tautos kultūros istorijos įvykis. Pagarba ir padėka visiems, kurie savo įnašu jame dalyvauja.

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID

1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7

(prieš Lietuvį Namus)

Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

Mobawck Furniture Ltd.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

- * Elektros reikmenys
- * Televizijos aparatai
- * Skalbiamosios mašinos
- * Vaikų baldai
- * Įvairūs kilimai

- * Saldytuvai
- * Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
- * Siuvamos mašinos
- * Rašomos mašinėlės

Nemokamas pristatymas į namus.

KRAUTUVES:

Vakaruose — Rytuose —
137 RONCESVALLES Ave. 2448 DANFORTH Ave.
Tel. 537-1442 Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro

Beginkliai žemaičiai prieš ginkluotus rusus

Prieš 90 metų kražiečiai narsiai gynė savo šventovę nuo rusų žandarų ir kazokų

P. GULBINAS

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Kruvinos grumtynės

Žmonės pajudėjo. Pirmą pavieniu, paskui būreliais pradėjo iš šventovės eiti, bet nevisi. Ypač moterys neklausė ir iš šventovės nėjo. Klengenbergas supykė ir šuktelėjo milicininkams: "Išmušti iš šventovės rimbais!" Ir išmušė vyrus, moteris, senelius, vaikus. Gubernatorius vis dar tebestovėjo tarp šventoriaus vartų ir šventovės durų.

Visus išvaręs iš šventovės, gubernatorius davė įsakymą: "Išmuškite rimbais iš šventoriaus visą minią už mūro!" Bet tuo tarpu už šventoriaus mūro rinkosi vis daugiau žmonių iš miestelio ir apylinkės. Ir dabar, kai tik šventoriuje pasigirdo pirmieji sumuštųjų klyksmai, minia išėjo. Nors didžiuosius šventoriaus vartus milicijai pavyko uždaryti, bet minia įsiveržė iš lauko pro šalutinius. Bendrom įėgom stojo prieš raitą ir pėsčią miliciją. Vieni laužė tvoras, baslius, lupė akmenis, plytas, o kiti puolė. Ir pats gubernatorius gavo basliu per galvą — su keliais valdininkais ir dviem kunigais spruko į tuščią šventovę.

Šventoriuje likusi raitoji sargyba kelis kartus bandė minią pulsti, bet minia kiekvieną puolimą vis su didesniu įnirsimu atmušdavo, nes jau atsirado ginkluotų spragilais ir geležiniais šakėmis. Pagaliau raitininkai buvo iš šventoriaus išgrūsti.

Tuo tarpu kita minios dalis išlaužė ant greitųjų užbarikaduotas didžiąsias šventovės duris ir kaip audra įsiveržė vidun. Nors gubernatorius su palydovais buvo suspėję užlipti ant viškų, šalia vargonų, bet atsidūrė apgulime. Minia norėjo jį nuo viškų nutraukti ir užmušti, tik dekanas kalbos ir prašymai su-laikė.

Priremtas gubernatorius

Vienas iš minios vadų, Brazlauskas, tarnavęs rusų kariuomenėje ir gerai kalbėjęs rusiškai, pareikalavo gubernatorių surašyti protokolą, kad jis su milicija naktį užpuolė šventovę, mušė žmones rimbais, šaudė ir žudė beginklus. Gubernatorius žinojo, kad kazokai pasirodys apie 8 v.r., todėl protokolo rašyti neatsisakė, bet derybomis norėjo laimėti laiko. Paprašė popieriaus. Išsėdėjo, kad minia praleis pasiuntinį į miestelį ir atgal. Kai tas su popierium sugrįžo, paprašė rašalo. Tada plunksnos. Plunksna buvusi negera, paprašė kitos. Nors žmonės skambino varpais, mušė būgną ir dar daugiau žmonių rinkosi prie šventovės, bet gubernatorius sugebėjo protokolo rašymą užteisti, kol pasirodė kazokai.

Kazokų smūgiai

Apie pusę aštuntos ryto atžygiavo trys šimtinės kazokų kautynių aprangoje ir aplink visą miestelį išstatė sargybas. Kazokų vyresnysis ir jo palydovas su nuogais kardais įėjo į šventovę ir prisi- statė gubernatoriui. Šis įsakė: "Išvaikyk tą gaują!"

Šventovėje likę žmonės dar giedodjo "Dievas mūsų gelbėtojas ir tvirtybė", bet giesmės žodžiai greit pavirto arklių kanopomis tremiamų, rimbais plakamų ir kardais kapojamų klyksmu ir dejavimais. Ne tik žmonės kazokai kapojo, bet ir šventųjų paveikslus. Sulaužė kryžius, naikino papuošalus. Dabar, apie 9 v.r., kun. Mažeika išnešė švenčiausiąjį, būrio kazokų ir dviejų valdininkų lydimas, į medinę parapijos šventovę.

Rusų siautėjimas

Gubernatorius davė įsakymą pereiti visas miestelio trobas ir suvaryti visus, paženlintus rimbų kirčiais. Kazokai, žandarai ir milicininkai suvarė apie 400 vyrų ir moterų prie valsčiaus raštinės. Pusę kazokų gavo įsakymą saugoti suimtuosius, "o visi kiti" — pasakė gubernatorius, "tegu daro, ką nori; dabar turite valią, tik žydų ir rusų nelieskite". Ir taip viena dalis kazokų pradėjo siaubti miestelį, o kita — saugojo plakimo egze-

kuciją. Suimtuosius gubernatorius liepė nuplakti. Apnuogintą du sargybiniai guldė ant suolo, du plakė, gubernatorius skaitė kirčius, gydytojas Vasilenka tikrino pulsą, kiek kas gali pakelti.

Plakimas bizūnais

Vyrai gavo po 30 iki 50 kirčių. Moterys turėjo laukti eilės. Už tai jos gavo tik po 10-15. Vienas 11 metų berniukas po 2 kirčių skaudžiai suklyko, po kitų 2 visas pamėlynavo. Gubernatorius jo plakimą nutraukė, bet vaikas nebepakilo. Kazokas jį dar paspyrė, ir vaikas čia pat numirė. Viena nėščia moteris gavo irgi tik 6 ar 8 kirčius, bet sekančią dieną pagimdė negyvą kūdikį. Vienas tvirtas vyras, gavęs 40 kirčių ir paklaustas, ar gana, atrėžė: "Kad norite, galite dar plakti." Kai suskaitė 60 "bizūnų", vėl klausė. O vyras vėl: "Kad norit, dar plakit". Įnirtę kazokai ėmė plakti nebeskaiciuodami, apie 10 minučių. Vos besuprantamu balsu nuplaktasis gubernatoriui pasakė: "Dabar lak mano kraują, kaip šuo" — ir po valandėlės mirė.

Daug nukentėjusių

Nors 40 m. vėliau nepriklausomoje Lietuvoje gyvi likę Kražių įvykių liudininkai tvirtino, kad tik kraujo buvę daug pralietą, bet mirtinai vietoje nukautų nebuvo, tačiau aukų netrūko. Virš 10 asmenų, žinomų vardais ir pavardėmis, nuo rimbų ar jieties žaizdų mirė po kelių dienų ar savičių. Emilija Lukšienė, kelių kazokų išprievartauta, mirė po poros dienų. Kitas kražietis bandė ginti mergaitę nuo kazokų; už tai buvo tiek primuštas, kad greit mirė. Vienam rimbais išmuštos akys, kitas nuo galvos sudažymo netrukus apako. Adolfina Abromavičiutei šventovėje nulausta ranka. Viena moteris nuo galvos sudažymo visai iš proto išėjo, kita pakvailo. Kun. Mažeika, kuris ir pats buvo nukentėjęs, vėliau liudijo: "Bet ir kazokai gavo nuo lietuvių spragilais, net buvo trys Raudonojo Kryžiaus atvažiavusios pastotės pervežti kazokus primuštus".

Atgarsiai spaudoje

Labai stipraus atgarsio tie įvykiai susilaukė draudžiamojoje ano meto lietuvių spaudoje: ir katalikiškoje "Apžvalgoje", ir liberaliniame "Varepe". Neatsiliko nuo jų ir Amerikos lietuvių spauda. Manau, kad Kražių skerdynių atgarsis Amerikoje stipriai prisidėjo prie galutinio lietuvių atskyrimo nuo lenkų ir prie tautinės sąmonės atbudimo.

Kražių įvykių aprašymai Vokietijos, Prancūzijos ir kitų tautų laikraščiuose priminė V. Europai ir pasauliui primirštą Lietuvos vardą. Rusijoje caro valdžia Kražių įvy-

kus bandė nuo visuomenės paslėpti, bet ir čia atsirado šviesių asmenybių, kurios tas skerdynes išskėlė į dienos šviesą ir sužadino užuojautą nukentėjusiems. Reikia manyti, kad tai daug prisidėjo prie suimtųjų teismo eigos.

Po tardymų apie 150 žmonių buvo pasodinti į kalėjimą. Bet kai sekančių metų rugsėjo 20 d. Vilniuje buvo pradėtas teismas, tai kaltinamųjų buvo likę tik 70. Jų ginti be užmokesčio stėjo šeši žymūs advokatai — lenkai ir rusai. Kai kurie advokatai reikalavo, kad teismas baustų rusus, o ne kražiečius. Teismas 32 kaltinamuosius išteisino, likusiems jaunasis caras Mikalojus II bausmę dovanojęs, išskyrus keturis minios vadus, kuriems 10 metų katėgą pakeitė vienerių metų kalėjimu.

Po daugelio metų

Nors mūrinė Kražių vienuolyno šventovė buvo uždaryta, bet nebuvo nugriauta. Jau 1910 m. Kražių klebonas galėjo tą šventovę išvalyti, sutvarkyti ir padaryti parapijinę. O kai 1941 m. vasarą medinė Kražių šventovė sudegė, tai po karo nė raudonieji carai mūrinės šventovės iš Kražių tikinčiųjų nebeatėmė.

Du Kražių sakraliniai pastatai iki šiol liudija ir Lietuvos, ir Katalikų Bendrijos istoriją Lietuvoje. Tai griuvėsiais pavirtusi senosios Kražių parapijos mūrinė varpinė, statyta dar Vytauto Didžiojo laikais, ir mūrinė Kražių vienuolyno šventovė, kuri tebetarnauja parapijai iki šiol. Kražių skerdynių reikšmę lietuvių tautos istorijai ir išlikimui vargiai galima tiksliau išreikšti, kaip tai padarė nebežinomas autorius 13-tos Kražių giesmės posmu:

Ir kaltybės
Ir kantrybės
Yr' pas Dievą miera;
Už armotą
Ir už protą
Daug stipresnė viera (13)

Turner & Porter laidotuvių namai

436 Roncesvalles Ave.,
Toronto, Ontario
Tel. 533-7954

Transatlantinių lakūnų STEPONO DARIAUS ir STASIO GIRENO laidotuves Kaune 1933 metais. Nuotrauka gauta iš Eugenijos Šajukaitės

A+A

muzikui

ALFONSUI MIKULSKIUI

mirus, jo žmonai ONAI MIKULSKIENEI gilią užuojautą reiškia —

Eugenija ir Viktoras Janulevičius,
buvęs Giedotojų Draugijos pirmininkas
ir choro dalyvis Klaipėdoje

A+A

muzikui

ALFONSUI MIKULSKIUI

mirus,

žmoną ONĄ, artimuosius, Čiurlionio ansamblių nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime. Išsėkis ramybėje lietuviškos dainos puoselėtojai!

Toronto Prisikėlimo parapijos
choras ir valdyba

A+A

VACIUI KECORIUI

staigiai mirus,

jo mielą žmoną VALĘ ir gimines nuoširdžiai užjaučiame bei kartu liūdime —

Dr. Juozas ir Teklė
Šontai

Staigiai ir netikėtai mirus Čikagoje architektui

A+A

DONATUI VARNAIČIUI,

dideliame skausme likusius žmoną GRAŽINĄ, sūnų POVILĄ, dukrą DANĄ su vyru, mamytę STASĘ VARNAITIENĘ bei visus artimuosius giliai užjaučiame ir kartu dalinamės Jūsų skausmu —

Sofija ir Stasys
Rakščiai
Fruitland, Ont.

Justas, Laima, Karolina
Kriaučiūnai
Stoney Creek, Ont.

Mielam kaimynui

BRONIUI ŠVEDUI

mirus,

liudinčią žmoną VANDĄ, dukrą MARGARITĄ, svainį — mūsų mielą bičiulį — VLADĄ nuoširdžiai užjaučiame —

Liudas ir Lilė
Medeliai

Downey, CA

Mylimai

MAMYTEI

Suvalkų trikampyje mirus,

sūnų ANTANĄ KRAKAUSKĄ su šeima nuoširdžiai užjaučiame —

B. S. Prakapai

T. L. Bražukai

B. L. Roginskai

A. K. Pajaujai

O. P. Derliūnai

J. Burauskas

I. V. Pečiuliai

N. J. Kalenikai

A. A. Stunguriai

S. A. Zimnickai

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius -
Bank of Canada, Bank of Montreal,
Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmenis ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakyamus atliekame pagal projekto ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą meniską darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

KAZLAUSKAS

Jaunas tikinčiosios Lietuvos žiedas

Apie herojiškos dvasios jaunuolį, tapusį kunigu Virgilijų Jaugelį ir kovojusį už tikėjimo ir tėvynės laisvę, rašo pagrindinio leidinys "Lietuvos Ateitis" 6 numeryje

Netas yra didis, kuris pavergia, žudo, naikina milijonus, bet tas yra didis, kuris įkvepia geriu, sustiprina, palaiko milijonus.

Jau prabėgo treji metai nuo tos dienos, kai mirė visiems, o ypač Lietuvos jaunimui, brangus kun. Virgilijus JAUGELIS. Nors trumpas, tačiau brandus jo gyvenimas paliko neišdildomą pėdsaką visų jį pažinojusių širdyse. Kun. Virgilijų prisimena vienas jo bendraamžių.

Jo darbas — auka

Pirmą kartą a.a. kun. Virgilijų sutikau 1969 m. vasarą per kolektyvą privačiame bute. Buvo susirinkę keliolika jaunuolių pasiklausyti vieno uoliaus kunigo pamokslų ir išklausti ten pat laikomų šv. Mišių. Atkreipė dėmesį vienas prastai apsirengęs, labai kuklius laikyenos jaunuolis. Matant, kaip jis uoliai ėjo pas referentą išpažintis, vis keliskart sugrįždamas aiškintis kažkokių klausimų, susidarė įspūdis, kad šis vyrukas pirmą kartą dalyvauja kolektyvose, pirmą kartą susitiko su geru kunigu.

Vėliau su Virgilijum teko nemažai pabendrauti religinių knygų platinimo darbe. Mūsų suartinio jo paprastumas ir noras uoliai dirbti religijos labui. Jis visada buvo už tai, kad tikėjimo platinimui reikia skirti visas jėgas, o tam reikalui nesvyruodamas pasiūlydavo save. Su "Eros" aparatu tekdavo dirbti gana nepalankiomis sąlygomis, papėpė, kur istisja parą neprieidavo saulės šviesa, nebūdavo ventilacijos. Bet kaip atsvara visiems nepatogumams būdavo pastatytas Nekalčios Marijos Širdies paveikslukas.

Sunku būdavo ir tiems, kurie už pagamintas knygas noredavo Virgilijui atsilyginti: jis pinigų nepriimdavo, nors namuose gyveno vargingai, o kartais net nebūdavo kuo užsimokėti už butą. Ir nelengva buvo suprasti, kodėl jis taip elgiasi: ar dėl įgimto kuklumo, ar nenorėdamas pinigais suturėti savo darbu Dievui skiriamos aukos. Pažymėdami įtemptą Virgilijaus darbą, už kurį jis negaudavo jokios materialinės naudos, tarpusavyje jį vadindavome "baudžiauninko" slapyvardžiu. Nors namuose ne kažinka turėdavo, tačiau visada pasiūlydavo gal iš mamos paveldėtą duosnumą: svečio nenoredavo išleisti kuo nors nepavaišinęs. Kartą sugedo mano laikrodis, ir Virgilijus tuojau atidavė savąjį, visai patikindamas, kad jis jam esąs visiškai nereikalingas, nes namuose turis kitą.

Vargas — mielas palydovas

Kartais tekdavo važinėti su reikalais į kaikurias Lietuvos vietas. Virgilijus būdavo puikiausias bendradarbis: niekada neatsisakydavo ir neklaušinėdavo, kur, kas ir dėl ko. Taip pat niekada be reikalo nesakydavo kur ir su kuo važiuaves ir ką darė. Galėdavo įtemptai dirbti naktimis, būti nevalges ir be miego arba miegoti kur pakliuvo ir kaip pakliuvo. Jeigu kartais tekdavo laukiant gaisri laika, ypač būnant miške, pastebėdavau Virgilijų atokiau vaikščiojant besimeldžiantį. Kartais,

turėdami sunkesnio darbo ir nenorėdami rodytis viešose vietose, maistui pasiimdavome šokolado kaip kalorinę ir kompaktišką produktą. Pastebėjęs Virgilijų valgant be entuziazmo, paklausiau, ar jam nepatinka toks valgis. Jis pasisakė, kad šokoladą labai mėgsta ir kad iš viso esąs didelis rajūnas, niekad negalįs prisotinti. Stebint jį iš šalies, buvo susidarys visai kitoks vaizdas. Kad jis sakė tiesą, netenka abejoti, nes buvo gyvenęs labai alkaną vaikystę, be to, žarnynas buvo graužiamas polypų, todėl, bijodamas persivalgyti, visada stengėsi nepersotinti, tuo pačiu kęsdamas nuolatinį alkį. O svai galų, netgi alaus, iš viso nevartojo.

Ateizmas jo nepaveikė

Kartą buvo iškiles klausimas, ar dera prieš valgi žegnotis tose vietose, kur bus susirinkę nedoro elgesio žmonės, įieškantys progų pasityčioti iš religijos. Virgilijus atkakliai teigė, kad prieš valgi žegnotis reikia visur ir visada. Toks paprastas tiesumas jam buvo būdingas sprendžiant ir kitus religiją liečiančius klausimus. Nors buvo baigęs bedievišką vidurinę mokyklą, tačiau ateistinė smarvė, atrodo, jo visai nebuvo palietusi. Jis ne tik neabejojo Bažnyčios mokymu, bet ir visus jos veiksmus įvairiuose istorijos vingiuose laikė dorais ir teisingais.

Virgilijus kurį laiką buvo dirbęs vairuotoju, t.y., nuolat bendravęs su žmonėmis, kurie garsejo kaip keikūnai ir nešvankių anekdotų mėgėjai. Bet pabendravęs net ilgą laiką su Virgilijum, neteko pastebėti jo žodžiuose, o juo labiau veiksmuose nieko neskaistaus. Moterų tema, atrodo, jo visai nedomino ir šios rūšies klausimai tartum buvo nuošaly nuo jo gyvenimo. Nesėkmės atveju vartodavo vienintelį "stipresnį" išsireiškimą — "vargė tu mano".

Kratos ir teismas

1973 m. lapkričio-gruodžio mėnesiais KGB Lietuvoje padarė 50 kratų, atėmė iš tikinčiųjų du literatūros kopijavimo aparatus, 19 rašomųjų mašinelių, knygų įrišimo įrankius, religines knygas, maldaknyges ir kt. Per kratą pas Virgilijų buvo paimti lakštai su "LKB Kronikos" atspaudais. Balandžio 6 d. Virgilijus buvo suimtas, tačiau tardymo metu nieko neprisipažino ir tik suvestas akistatos su savo buvusiais bendradarbiais, jiems liudijant, daug ką patvirtino, visą atsakomybę priiimdamas sau.

Teisme Virgilijus buvo pasodintas tarp kitų teisiamųjų pačiame viduryje. Jo visa laikysena tiek tardant, tiek ir teisme rodė, kad jis tikrai yra vertas būti centre. Kartu atrodė labai paliejęs, išblykęs, akys įdubusios, lyg viena koja jau stovėtų kitame pasaulyje. Dar anksčiau jis sirgo polypais, bet KGB izoliatoriaus sąlygos, maisto ir vitaminų trūkumas, o ypač psichinė įtampa, matyt, paskatino greitą vėžio išsivystymą. Turbūt jausdamas greitai gestantį gyvenimą, jis teisme iš visų jėgų stengėsi būti garbingu Bažnyčios kariu: atsisakė advokato ir, nepaisydamas veidmainiškai pedantiškos teismo tardymo proce-

dūros, stengėsi kiekviena proga vis iš naujo perskaityti savo "paskutinį žodį", tikrą moralinį nuosprendį teisėjams ir jų šeiminkams. Atrodė, kad jis nori ant savęs užsitraukti kuo didesnę bausmę, kartu nuolat pareikšdamas savo pagarbą kitiems teismiesiems. Teismo metu ir ypač laiškuose ryškiai atsiskleidė jo polinkis domėtis savo Tėvynės dabartimi ir ateitimi, rūpestis dėl tautiečių, esančių tiek Tėvynėje, tiek ir išeivijoje.

Iš laiško kaliniui

"1976 Viešpaties metai, Velykos. Garbė Jėzui Kristui. Sveikinu tave su šv. Kristaus Prisikėlimo švente ir sveikindamas prašau Jėzų, Mariją, kad tave pripildytų Jėzus savo ramybe, kad duotų tau Jėzus savo šviesos, noro ir jėgų kovoti gerą kovą, nepalūžti ir laimėti. Netrokštu ir neprašau Viešpaties, kad tu sugrįžtum, bet, kad būtum tuo kviečio grūdų, kuriuo buvo pats Kristus, kuo noriu ir aš būti. Ir tikiu, kad Jėzus ir Marija padės juo būti tau ir man."

Paaukok savo kančias Kristaus pavyzdžiu ir už tuos Tėvynės, tautos ir Dievo išsižadėjusius išdavikus, kurie savo teisę, suėmė, kratas darė, kurie ir toliau baisiais savo darbais teršia savo Tėvynę, apiplėšia tautą. Dievą išduoda, talpina į psichiatrines ligonines ir lagerius Dievo išaugintus žiedus.

Teatvoria Jėzus ir jį akis Tiesai, teuzdega jų širdis meile Tiesai. Neseniai buvo bandyta padegti Alytaus ir Leipalingio bažnyčias. Taip pat neseniai pasisekė stipriai apdegti Šiaulių šv. Jurgio bažnyčią (tą, kuri savo išvaizda panaši į pravoslavų cerkvę). Po baisaus asmenybės išniekinimo, naudojant ilgalaikį priverstinį "gydymą", mūsų tautos mylimiausius sūnus, inžinierius, poetas Mindaugas Tamonis buvo rastas po traukiniu suvažinėtas.

Paaukok bent trumpa mintim savo kančias, jungdamas jas su Jėzaus ir Marijos kryžiaus Auka, už mane, gerai?

Atleisk, kad neparašiau anksčiau. Nesiteisinu, nes tie pasiteisinimai būtų niekam tike. Savo bent prasta malda atsimenu tave kas rytą ir vakarą, kai pasiaukojau Jėzui ir Marijai. Jiems šį pasiaukojimą darydamas ir už tave, o kartu už tuos, kurie dirba, kovoja, kenčia persekiojimus, kalinami, tremiami už Dievą, Tėvynę, Kristų, Bažnyčią, Tikėjimą, Laisvę, Tiesą, už tuos, kurie dabar gyvena ir gyvena žemėje iki pasaulio pabaigos. Bendrai, gal tai rašyti yra negražu, nes atrodė kaip parodymas to, ko kairoji neturėtų žinoti ką dešinioji daro".

Tylus kovotojas

Nejučiomis iškyla mintis, kokią gi jėgą turėjo šis menkos išvaizdos ligotas vyrukas, kad net jo vardo bijodavo šio pasaulio galingieji, nors jis pats niekam blogo nelinkėjo ir negrasino? Atsakymo reikėtų įieškoti jau pačioje Virgilijaus gimimo dienoje. Gimęs rugsėjo 9 dieną, t. y. sekančią dieną po Šv. Mergelės Marijos gimimo šventės, Virgilijus, kaip ištikimas vaikas, visą gyvenimą ėjo paskui savo dangišką Motiną. Ėjo taip pat tyliai ir kukliai, nesitrankdamas, nešaukdamas, niekam blogo nelinkėdamas, ramiai ir daug kentėdamas, o kartu daugelį vargančiųjų savo širdy laikydamas. Į amžių pabaigą kylant Dievo Motinos garbei bei Jos užtarimo reikšmei, kartu kyla ir jos ištikimų vaikų gyvenimo reikšmė. Dėlto ir kunigo Virgilijaus vardas yra baises bedieviams, nes Motina Marija, kuri sutrypė žalčio galvą, pašaukė savo klusnų vaiką tęsti pergalingą kovą ne tik šiame, bet dar labiau antgamtiname gyvenime. Tos kovos išganingas aidas pasiekia mūsų tautą, o gal pasiekis ir visą žmoniją.

• Supažindinkite savo draugus su "TEVIŠKES ŽIBURIAIS" — atsiųskite dar jų neskaitytą adresus. Jie gaus keletą numerių nemokamai.

ELENA TERLECKIENĖ ir jos vyras ANTANAS TERLECKAS, kovotojas už žmogaus teises bei laisvę, sovietų persekiojamas ir kalinamas. Šiuo metu jis atlieka 8 metų bausmę Magadano srityje. Jį aplankiusi žmona 1983 m. pavasarį rado ligotą ir suvargintą

Rytų Vokietijos mostas...

(Atkelta iš 1-mo psl.)

nieko antivalstybinio ar antikonstitucinio.

Katalikų komiteto kreipimasis į Andropovą nesustabdė prasidėjusios Saugumo organų akcijos, kurios tikslas — sunaikinti komitetą, kaip jau anksčiau buvo sunaikintos visuomeninės Helsinkio susitarimų vykdymo grupės.

Kun. Svarinsko suėmimas buvo teisingai įvertintas kaip ženklas, kad Saugumo organai užsimojo galutiniam smūgiui prieš komitetą. Prasidėjo nuolatiniai kitų komiteto narių tarėjimai ir šantažas, kad jie kuo greičiau išstotų iš Tikinčiųjų Teisėms Ginti Katalikų Komiteto. Birželio 8 d. tardomas komiteto narys, Valkininkų klebonas kun. Algimantas Keina, grasinimų ir šantažo paveiktas, pasirašė pasitraukimo iš komiteto raštą.

To paties birželio 30 d. Vilniaus Saugume katalikų komiteto narys Alytaus I parapijos vikaras kun. Kazimieras Žilys taip pat parašė pareiškimą, kad sutinka išstoti iš komiteto su sąlyga, jei valdžia leis jam dirbti misijose Ukrainoje ar Moldavijoje. Vėliau tardomiems kitiems komiteto nariams saugumiečiai rodė kun. Žilio atsisakymo pareiškimą, nieko nemėdėdami apie jo pateiktą sąlygą. Birželio 28-29 d.d. taip pat Vilniaus Saugume buvo tardomas komiteto narys Josvainių parapijos klebonas kun. Leonas Kalinauskas. Jis buvo verčiamas atsisakyti komiteto veiklos. Saugumiečiai suimti, kaip kunigus Svarinską ir Tamkevičių. Iki rugpjūčio 12 d. čekistai ketino Josvainių kleboną palikti ramybėje, tikėdamiesi vėliau priversti jį išstoti iš komiteto. Dar gegužės mėnesį religijų reikalų tarybos įgaliotinis Anilionis perspėjo kun. Kalinauską, kad jis pažeidęs religinių nuostatų 19 straipsnį. Po to jis buvo perspėtas dėl tariamai "antivisumeninio" pamokslo, kurį pasakė gegužės 21 d. Vėprių šventoriuje.

Komiteto užmojai

Tikinčiųjų Teisėms Ginti Katalikų Komitetas Lietuvoje buvo įsteigtas prieš penkerius metus — 1978 m. lapkričio 13 d. Jo steigėjai buvo penki kunigai: Jonas Kauneckas, Alfonsas Svarinskas, Sigitas Tamkevičius, Vincas Vėlavičius ir Juozas Zdebskis. Komitetas užsibrėžė siekti katalikams lygių teisių su ateistais ir tikėjosi savo veikla padėti įgyvendinti teisinę bei praktinę tikinčiųjų ir ateistų lygybę. Kunigui Zdebskiui iš komiteto pasitraukus, į jo darbą įsijungė kunigai: Leonas Kalinauskas, Algimantas Keina ir Vaclovas Stakėnas. 1980 m. pabaigoje į komitetą buvo priimtas vienintelis paskulietis politikalnys docentas Vytautas Skuodis. Nuo š. m. pradžios po kun. Svarinsko suėmimo į komitetą veiklą buvo įsijungęs ir kun. Kazimieras Žilys. Lmb.

Lietuvių bendruomenės išvyka į šv. Kazimiero 500 metų mirties sukakties minėjimo iškilmes

Romoje 1984 metais

Tiesioginiai skridimai į Romą:

išskrendama 1984 m. vasario 28 d. iš Toronto ir Montrealio, grįžtama kovo 6 arba 13 dienomis

KELIONĖS KAINA Vienai savaitėi Dviem savaitėm

Torontas/Montrealis \$995.00 \$1227.00

(Kaina asmeniui gyvenant dviese kambaryje — Amerikos doleriais)

Galima praleisti vieną arba dvi savaites Romoje

Asmenys, kurie po iškilmių norės dar atskirai keliauti Europoje, galės ta progą pasinaudoti. Bus galima parsikristi iš Romos ir vėliau už tą pačią kainą, iš anksto nustatytą grįžimo datą. Norintiems bus parūpinti traukinio kuponai (Eurailpass).

Pasinaudokite šia progą su lietuvių ekskursija aplankyti "amžinąjį miestą" Romą ir dalyvauti šv. Kazimiero iškilmėse šv. Petro bazilikoje!!!

Dėl smulkesnės informacijos ir registracijos prašome kreiptis:

AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU

9727 South Western Avenue

Chicago, Illinois 60643, USA

Tel. (312) 238-9787

Dešimtmetis tarp pataikūnų

Pogrindžio leidinys "LKB Kronika" — VI tomas, išvydęs šviesą Amerikoje

Č. SENKEVIČIUS

Vartau neseniai knygų rinkoje pasirodžiusį "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos" 6-tąjį tomą, skirtą "Kronikos" dešimtmečiui paminėti. Ir jau nuo pat pradžių darosi liūdna. Bet čia pat šokteli ir kažkoks džiaugsmas — tauta gyva ir kovojanti. Toks dvilypis kontrastas lydi visą laiką, skaitant toliau šį stambų ir gražiai išleistą rinkinį.

Šiltesne žalia spalva atspausstas seselės Mercedes aplankas — erkščėiuotas Kristus. Jo akys kalbančios. Jose — kančia, tiesa ir pasigailėjimas tų, kurie Jo nenori. Gal ir nori, bet bijo tairodyti. Juk tai ištisa bailių ir pataikūnų galerija, pasikartojanti neviename knygos puslapyje. Smelkiasi mintis, kad kalbant aplankas ne tik apgaubia 688 psl. knygą, bet ir savo atvaizdu bei ryškia mintimi — visą nūdienę Lietuvą, kurios gyvenimą kruopščiai jau 10 metų protokuoja "Kronika".

Apžvalginėje dalyje skaitome aiškinimus, kodėl atsirado "Kronika". Atspausstas sąrašas asmenų, kurie per 10 metų buvo nubauti už "Kronikos" dauginimą ir platinimą. Jų — 14. Toliau rašoma apie leidinio bendradarbius, priešus, leidinio sunkenybes, "Kronikos" naudą, planus ateitį; pasiskaidoma, kad "Kronikos" gyvavimas per ištisą dešimtmetį sistemoje, kurioje pilna šnipų, ginkluotų geriausia sekimo technika, išdavikų ir pataikūnų, yra beveik stebuklas...

Apžvalginė dalis baigiama priekaištų paaikškinimu. Esą buvo žmonių, kurie norėjo "Kroniką" nukreipti nuo pagrindinio tikslo — ginti Dievo garbę, Bažnyčios teises ir sąžinės laisvę. Buvo net norėta nutylėti, jog "kaikurie dvasiškai nemažiau, o gal net daugiau, savo kolaboravimu su KGB kenkia Bažnyčiai bei tikintiesiems".

Jau vien tas 6 psl. įvadinis susumavimas parodo, kokioj sąvųjų pareigūnų, kolaborantų, karjeristų, bailių ir iš kitos pusės drąsių, ryžtingų kovotojų maišaty atsirado 6 storų tomų dokumentas.

Toliau, numerį po numerio versdamas, randi akivaizdžius teismų aprašymus, drąsias ir atviras gynybos kalbas, kaip pvz. dabar kalinamo doc. V. Skuodžio, kuris pasakė: "Gilindamasis į istorinį materializmą, jame radau daug spragų ir nenuoseklumų. Filosofinės studijos man padėjo sugrįžti į Katalikų Bažnyčią, nors prieš tai apie 15 metų buvau indiferentu". Skaitai skundus valdžiai, prokuratūrai, stebiesi mokytojų elgesiu, kai apklausinėjami mokiniai, kai mažiems grasinama už tai, kad patarnavo Mišioms ar procesijoje barstė gėles. Ir džiaugiesi tvirta mokinių laikysena. Pvz. Gargždų I vidurinės mokyklos mokins Rimas Paukštys, prisipirtas auklėtojos Pukinskienės stoti į pionierius, atkirto: "Nesivarginkite, mokytoja, aš esu tikintis ir pionierių nebūsiu".

Sustoji prie kratų aprašymų, kuriuose milicijos pareigūnai švaistosi savo neribota galia viską išvartyti, atimti, sudraskyti ir įtartinus vietoje suminti. Matai absurdiškus Religijų Reikalų Tarybos (RRT) įgaliotinio Petro Anilionio tvirtinimus, kad Bažnyčia esanti nuo valstybės atskirta ir mokykla nuo Bažnyčios. Dingteli klausimas: jei atskirta, tai kam tas valstybės įgaliotinis? Kur gi tad Bažnyčios įgaliotinis valstybėje?

LIETUVOS KATALIKŲ BAŽNYČIOS KRONIKA Šeštasis tomas. Pogrindžio leidinys. Nr. 40-49, 1980-81 m. Išeido Lietuvos Kronikos Sąjunga Čikagoje. Spaudai paruošė M. Morkūno spaustuve, spausdino "Kingsport Press", Tennessee. Tiražas — 5000. Kaina kietais viršeliais — \$7.00. Ilustracijos — seselės Mercedes.

Psichiatrinė ligoninė Vilniuje (Vasaros gt. 5 nr.), kurioje buvo "gydomas" Mindaugas Tamonis ir kiti disidentai

Daytona Beach, Florida

Baigiami statyti "Atlantic Villas"
(Condominium-Townhouse).

Kiekvienas su keturiomis balkonais, dviejų automobilų garažu ir dideliais kambariais. Iš vienos pusės skersai gatvę matyti nepaprastai gražus vaizdas į jūrą, o iš kitos pusės balkonų matyti visas Halifax upės slėnis. Kaina prieinama.

3764 South Atlantic Ave., Daytona Beach, Fla. 32019, USA
Skambinti vakarais ir savaitgaliais (904) 761-5671 arba Čikagoje (312) 425-7160.

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

DULAIŠKAI

"Tiesos" š.m. rugsėjo 30 d. laidoje jau antrą kartą puolami Tverų parapijos kunigai K. Velioniškis ir J. Paliūkas. Pirmasis puolimas "Saldainiai su piktu įdaru" buvo paskelbtas toje pačioje "Tiesoje" 1982 m. lapkričio 17 d. Siemetinį reportažą "Delnu saulės neuždengsi" parašė Plungės rajone apsilankiusi "Tiesos" žurnaliste Danguolė Repšienė. Ten apsilankyti ją paskatino dvidešimties tėvų pasirašytas laiškas redakcijai, pagal kurį kun. K. Velioniškis ir kun. J. Paliūkas per savo pamokslus visaiplai šmeižia mokytojus. Tėvų laiške teigiama: "Mūsų sūnūs ir dukros mokosi įvairiose Plungės rajono mokyklose. Visi esame dėkingi mokytojams už tai, kad jie vaikus nuosirdžiai moko gero, padeda juos auklėti. Tėvai, ilgiau užimti darbe, labai dėkingi už prailgintą dienos grupę. Vaikais čia ir pamokas paruošia, ir pamaitinamas, ir, o tai labai svarbu, yra suaugusiųjų globoje. Prižiūri juos pedagogai, žina, kaip su vaikais kalbėti, ko iš jo reikalauja..." Kitaip reikalus dėsto kun. K. Velioniškis ir kun. J. Paliūko atsiųstas laiškas "Tiesos" redakcijai.

SUJAKTOS CITATOS

Iš to kunigų laiško D. Repšienė pateikia tik sutrumpintas citatas, kuriose apstu į kabutes įrikiuotų žodžių. Laiško turinys išsyršėja tik palikus pagrindines cituojamų laiško kabutes. Pasak D. Repšienės, jo autoriai tvirtina, kad mokykla vaikus (citatos pradžia) "mažus atima iš tėvų ir pati auklėja, o kai nuauklėja, atiduoda nuosaviems tėvams ir bara juos, kad nebesusidoroja su atstūnoliukamečiais, kurie, aišku, išmokyti tėvų neklusai mokykloje, gyvenime jų ir nebeklauso". Iš kitos suskaldytos kunigų laiško citatos matyti dar atstresnis jų kaltinimas. Esą tėvai tų vaikų, kuriais jiems tenka rūpintis, mano, kad mokykla jų visai neauklėja, kad dėl to taip daug atsirado moksleivių-chuliganų, moksleivių-vagių, girtuoklių, prievartautojų, mašinų ir motociklų nuvažinėtojų, parduotuvių apipiešėjų. D. Repšienės išsąda: "Kunigai kartais tiek sužulėja, kad ima kalbėti ne tik savo, bet ir tėvų vardu..." Ji visiškai užmiršta, kad tokie moksleivių nusikaltimai dažnai būna užregistruoti "Tiesos" ir "Komjaunimo Tiesos" puslapiuose. Juos lengvai galima surasti tų dienraščių komplektuose. Kaltė dažniausiai suverčiama tėvams, bet dalis jos tenka ir mokyklai.

JAUNIMO ŠOKIAI

Pakruojo rajono liaudies teismo pirm. J. Nekrašius "Valsietiečių Laikraščio" rugsėjo 22 d. laidoje skaitytos supažindina su pernai vasarą įvykusiais M. Melnikaitės kolchozo jaunimo šokiais Mikoliškio kultūros namuose. Juos tada sudrumstė keturi girti to paties kolchozo jaunuoliai — U. Lėja, A. Bartkevičius, V. Gibronas ir A. Jakuška. A. Bartkevičius, priejęs

prie šokančios poros, sudavė merginai ranka per veidą. U. Lėja smogė vaikui. Po to jie pasirinko naują auką. Muštynių išsigandęs jaunimas išsilaikė. Keturi nesutramdyti chuliganai tada nukeliavo į Mel-džiūnų kaimą. Ten 3 val. nakties užsukę pas K. Anilionį, sumušė jį ir jo draugus. Abiem atvejais aukomis buvo pasirinkti jiems nepatike žmonės. Teisme taipgi paaiškėjo, kad po tų muštynių V. Gibronas su nepilnametėiu R. Sidauga iš M. Melnikaitės kolchozo sandėlio pavogė 430 kg grūdų, o V. Gibronas ištuštino ir vieno Mikoliškio kaimo gyventojų maisto sandėliuką. Teismo pirm. J. Nekrašius teigia, kad už šių nusikaltimų Algis Jakuška, Uldis Lėja, Raimondas Sidauga, Algis Bartkevičius ir Virginijus Gibronas susilaukė griežtos bausmės, o M. Melnikaitės kolchozo valdyba — papeikimo dėl netinkamo jaunimo šokių organizavimo.

VAGIA RANKINUKUS

Šilalietis mokytojas Pranas Žukauskas rugsėjo 29 d. "Tiesoje" pasakoja: "Tai atsitiko šią vasarą Tauragėje. Šaligatvių rėjomoteris, nešėsi nedidelį rankinuką. Staiga iš už kampo išnirio trejetas paauglių ir, lyg niekur nieko, prisigretinę prie jos, tarsi norėdami pralenkti, čiupo rankinuką. Moteris suriko. Bandžiau pasivyti paauglius, bet buvau kitoje šaligatvio pusėje ir sutrukė automašinos. Laimė, paauglius ėmė vyti vienas vyriškis. Bet vijosi tik tol, kol šie, matydami, kad nepaspruks, nutemtė rankinuką ant šaligatvio. Moteris su ašaromis akyse dėkojo nepažįstamam vyriškiui..." Mat rankinuke buvo jos vestuvinis žiedas, 50 rublių ir kambario raktas. P. Žukauskas pažeria priekaištų nepažįstamam vyriškiui. Esą jis neatliko iki galo pilietinės savo pareigos — nesulaikė nusikaltimą įvykdžiusių paauglių. Mokytojas P. Žukauskas rašo: "Sulaikę paauglius, būtume išsiaiškinę, kas jie, kokioje mokykloje mokosi, kodėl taip elgiasi..."

MUGĖ KAUNE

Senovišku automobiliu ir karieta važinėjantys kviesliai rugsėjo 23 d. kauniečius pakvietė į rudeninę mugę. Miesto gatvėmis žygiavo pučiamųjų orkestras "Ąžuolynas". Laisvės alėjoje ir jos prieigose dviem dienomis įsikūrė Kauno prekybos įmonės, pasidabinusios šmaikščiais plakatais. Skanėstus siūlė "Pasakų namelis", drabužius vaikams padėjo išsirinkti Joniukas ir Grytutė, dalyvius viliojo užieiga "Dar užieik..." Savo gaminius rodė "Mados", "Vaivorykštės", buties tarnybos įmonės, "Dailės" kombinatas. Naujo derliaus buvo atvežę miesto sodininkai, daržoves auginančios Kauno rajono įmonės. Mūgės dalyvių linksmino kaimiškos kapelos, pučiamųjų orkestrai, jiems buvo surengtas dainų ir šokių ansamblio "Nemunas" koncertas prie vitražo ir skulptūros muziejumi paverstos Kauno Iglulos šventovės. V. Kst.

KLB Šalpos Fondo Hamiltono skyrius maloniai kviečia visus Hamiltono ir apylinkių

lietuvius
gausiai
dalyvauti

tradiciniame vajaus BALIJE,

lapkričio 5, šeštadienį,
Jaunimo Centre

Hamilton, Ontario

KLB ŠALPOS FONDO Hamiltono skyrius lapkričio 5 d. Jaunimo Centre ruošia tradicinį vajaus balių-šokius. Rengėjai šio baliiaus programai pakvietė Toronto jaunimo ansamblį "Atžalynas", vad. Lilijos Zenkevičiūtės-Pacevičienės. Ši grupė yra įsteigta Toronto L. Bėndruomenės prieš 12 metų. Ji nekartą dalyvavo įvairių Kanados vietovių meno festivaluose, atstovaudama lietuviams. 1982 m. birželio 20-27 d.d. "Atžalynas" atstovavo Kanadai tarptautiniame festivalyje Europoje, kur dalyvavo 20 tautybių. Siemet jis sėkmingai atliko "Vilniaus" paviljoną programą Toronte tautybių savaitėje. Todėl Šalpos Fondo komitetas kviečia visus hamiltoniečius ir apylinkių lietuvius gausiai dalyvauti šiame rengime. Taip pat bus pagerbti lietuviai abiturientai. Po programos — smagus šokiai. Visi lapkričio 5 d. vakarą skirkime pirmam šio sezono parengimui.

ŠALPOS FONDO VAJUS vyksta sėkmingai. Visi yra kviečiami prisidėti savo auka prie šio kilnaus darbo. Auka visada galima įteikti sekmdieniais Jaunimo Centre kavutės metu betkuriam Šalpos Fondo komiteto nariui. Šiuo metu Šalpos Fondo komiteta sudaro: J. Astas, M. Borusienė, G. Kairienė, L. Klevas, V. Kežinaitis, D. Mačienė, Z. Pulianauskas, J. Pleinsys ir V. Sakas.

IKURTUVES. Spalio 16 d. popietę giminės bei draugai susažiuavo į naujai įsigytą namą su Vinčą ir Aldoną Kežinaičius palinkėti jiems šioje naujoje vietoje gražaus bei laimingo gyvenimo. Svečių buvo ir iš Toronto. Parapijos klebonas kun. J. Liauba pašventino šią naują pastogę. V. Kežinaitis yra aktyvus Hamiltono kolonijos narys, buvęs apylinkės valdyboje, o šiuo metu dirba KLB Šalpos Fonde. J. P.

DLK ALGIRDO ŠAULIŲ KUOPA lapkričio 19, šeštadienį, 7 v.v., rengia Lietuvos kariuomenės ir "Aušros" šimtmečio minėjimą. Paskaitą apie "Aušros" reikšmę skaitys "Teviškės Žiburių" red. kun. dr. Pr. Gaida. Meninę programą atliks Toronto vyrų choras "Aras", vadovaujamas V. Verikaido. Akompanuos muz. J. Govedas. Programos pranešėja — Liuda Stungevičienė. Šokiams gros J. Vaičiūnas orkestras. Šokių metu veiks turtingas įvairių gėrimų baras, skanaus ir įvairaus maisto virtuvė. Laimės išmėginimui rengiama vertingų laimikių loterija.

Šioje dviguboje iškilmėje Hamiltono šauliai kviečia Toronto, St. Catharines, Delhi ramovėnus šaulius ir visus mielus lietuvius dalyvauti. Minėjimas vyks Hamiltono Jaunimo Centre.

Sekmdienį, lapkričio 20 d., 10.30 v.v., Aušros Vartų šventovėje bus Mišios už žuvusius savanorius-kūrėjus, karius, šaulius ir partizanus. Visos Hamiltono organizacijos prašomos dalyvauti pamaldose su savo vėliavomis. Po pamaldų bus padėtas vainikas pagerbti žuvusiems už laisvę prie Kankinių kryžiaus. Kuopos valdyba

Sudbury, Ontario

KLB SUDBURIO APYLINKES VALDYBA lapkričio 19, šeštadienį, 6 v.v., rengia Lietuvos kariuomenės atstėigimo minėjimą ukrainiečių salėje (130 Frood Rd.). Po paskaitos meninę programą dalį atliks sol. Slava Žiemelytė iš Toronto. Bus vakariene ir šokiai. Maloniai kviečiame visus dalyvauti ir pasikviesti svečius. Valdyba

PENININKAI. Salomėja Podrienė, Povilas, Elena Jutelai, Antanas, Juzė Gataučiai, Stasys ir ponja Lencai išvyksta apsigyventi lietuvių pensininkų namuose Toronte. Taip mažėja buvusi garo ir veikli Sudburio lietuvių kolonija.

FERNANDAS ALBRECHTAS, veiklus, energingas, gabus medžio drožinių menininkas, anksčiau INCO darbovietėje ejęs įvairias administracines pareigas, paaugstintas į "general foreman" — atsakingas pareigas.

ZIGMAS IR JADVYGA LABUCKAI savo gražią sodybą Val Caron, Ont., pardavė ir persikėlė gyventi į Sudburį, 464 Frood Road. Tenka pažymėti, kad Zigmas yra LSS Maironio kuopos pirmininkas, o Jadvyga veikli šaulė, taip pat energinga ir veikli bendruomeniniame gyvenime. J. Kručas

Vancouver, Ontario

NAUJA VALDYBA. Spalio 8 d. įvyko KLB Vankuverio apylinkės valdybos rinkimai. Apie atliktą darbą ataskaitinio laikotarpio metu pranešimą padarė valdybos pirm. B. Vileita. Jis pasakė, kad Vankuverio lietuvių kolonija yra negausi, plačiai pasisklidusi aplink miestą, dauguma jos narių yra garbingo amžiaus. Šios aplinkybės sąlygojo komiteto veiklą, planuojant įvairius renginius. Nesant galimybių organizuoti tautinių šokių ralių, instrumentinį ansamblį arba kitoki meninį vienietą, buvo pasiūlyta vokalinis ansamblis, kuris aktyviai reikšies bendruose tautiečių susiejiimuose.

Kadencijos metu valdyba suruošė tautinių ir tradicinių švenčių minėjimus, dvi gegužines, du kartus buvo pakviesti kunigai, parūpintose patalpose pamaldoms.

Pranešėjas padėkojo veikliausiems Bendruomenės nariams: p. p. Smilgieni, O. Macijauskienei, V. Malerieni, A. Goronskienei, p. Gumbelienei, A. Smitienei, J. Sakalauskai, E. Gumbeliui, P. Skučui ir kt., kurie visokeriopa prisidėjo prie visų renginių, rodė asmeninę iniciatyvą. Ypač šilų padėkos žodžių nusipelnė L. ir J. Macijauskai ir A. Smilgys, kurie aktyviai dalyvavo Bendruomenės veikloje, esant reikalui, mielai suteikdavo savo pastogę.

Su revizijos protokolu supažindino J. Macijauskas. Bendruomenės finansiniai reikalai tvarkomi gerai, išlaidos pagrįstos dokumentais.

Diskusijose dalyvavę komiteto darbu įvertino teigiamai, davę konkrečių pasiūlymų, kaip pagyventi Bendruomenės veiklą ateityje. Buvo pabrėžta, kad reikia sustiprinti ryšius su KLB valdyba, gruodžio mėn. atsiųsti savo atstovą į krašto tarybos posėdį Toronte.

I naują Vankuverio apylinkės valdybą išrinkti: B. Vileita, L. Macijauskienė, A. Smilgys; revizijos komisijon — J. Macijauskas, E. Gumbelis, P. Dainius.

L. Venckus

Windsor, Ontario

PARAPIJOS SUSIRINKIMAS. Spalio 2 d. įvyko metinis Šv. Kazimiero parapijos susirinkimas. Padaryta pranešimai apie parapijos reikalus. Mus aptarnaujantis kun. K. Simaitis iš Detroito džiaugėsi darnia parapijos veikla. Išrinktas naujas parapijos komitetas, kurį sudaro R. Dumčius, St. Naiskauskas ir Č. Kuras. Nutarta ruošti tradicinius parapijos pietus, kurie paprastai yra gausiai lankomi ne tik parapijiečių bei apylinkės lietuvių, bet ir svečių iš Detroito. Šiais metais pietus bus

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus.

(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis
Tel. 383-9026

154 Darlington Dr.
Hamilton, Ont. L9C 2M3

Programoje:

- * Abiturientų sutiktuvs
- * Toronto ansamblis
- * "Atžalynas"
- * Loterija ir laimės staliukai
- * Smagus orkestras
- * Turtingas bufetas su įvairiais gėrimais

Pradžia — 7.30 v.v.

lėjimas — \$5.00,
studentams — 3.00

Rengėjai

lapkričio 6, sekmdienį, tuoj po 11 v.v. pamaldų. Windsorio ir apylinkės lietuvių kviečiami šiuose tradiciniuose pietuose dalyvauti bei prisidėti daiktais prie ruošiamos loterijos. Smulkesnį informacijų prašome teirautis pas Kurus tel. 969-6131.

Parapijos komitetas

PADEKOS SEKMADIENI Windsoriečiai šventė įkurtuves dviejų jaunų profesionalų — Pauliaus ir Rasos Kurų.

Paulius yra farmacininkas, o Rasa mokytoja. Jie susituokė prieš keletą savaitių ir nusipirko gražų namą. Kadangi abu yra pasižymėję visuomenės veikėjai, tai draugų prisirinko iš visos Kanados ir Detroito. Namų šventinio apeigas atliko kun. K. Simaitis. Jaunus šeimininkus sveikino Rasos tėvas dr. Petras Lukoševičius iš Montrealio. Jis prisiminė, kad jam teko net porą kartų atvykti į Windsorą taikos laikais. Mat anksčiau Windsorio lietuvių kolonija buvo labai veikli ir karinga. Dr. Majauskas savo sveikinime svarstė klausimą: kokios pasekmės gali būti, kai ateitininkas susituoka su skaute. Z. Zatorskis palinkėjo, kad jaunieji gerai sugyventų. M. Kizis linkėjo užpildyti tą gražią rezidenciją, kad joje skambėtų lietuvių kalba. Vėliau atvyko dar daug Detroito visuomenės veikėjų. Visi vaišinosi ir gerėjoji jaunų šeimininkų vaišingumu.

Vanduolis

Delhi, Ontario

KLK MOTERŲ DRAUGIJOS DELHI SKYRIUS minės savo veiklos 25-rių metų sukaktį š.m. lapkričio 6, sekmdienį, 1 v.p.p., lenkų salėje. Programoje — koncertas ir vaišės. lėjimas — \$6.00. Visus ir visus kviečiame dalyvauti.

Valdyba

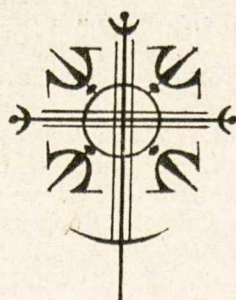
Bookbinding Studio

"SAMOGITA"

meniška įraš knygas bei žurnalus. Savininkas — lietuvis.

Telefonas 625-2412

P.O. Box 1343, Postal Station "B"
Mississauga, Ontario L4Y 4B6

"Dievas teikia mums meilę,
kad mylėtume tą, kurį
Jis mums duoda"

Gerry Loughheed
Funeral Home

252 Regent Street South
Sudbury, Ontario P3C 4C8

Telefonas: (705) 673-9595

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto. Liepos-rugpjūčio mėn. uždaryta.

AKTYVAI PER 17 MILIJONŲ DOLERIŲ

MOKAME UŽ:
indėlius (P.C.A.) 6%
santapus 7 1/2%
kasdienines palūkanas
už santaupas 7%
term. indėlius 1 m. 9 1/2%
term. indėlius 3 m. 10%
reg. pensijų fondo 9 1/2%
90 dienų indėlius 9%
(minimum \$5,000)

IMAME UŽ:
nekiln. turto pask. 11%
asmenines paskolas 12 1/2%
Nemokamas pilnas
čekių patarnavimas.
Nemokama narių gyvybės
draudima pagal santaupų
dydį iki \$2,000.
Nemokama asmeninių
paskolų drauda iki \$10,000.

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Pedagoginis Lituanistikos Institutas Čikagoje naujuosius mokslo metus pradėjo dvigubomis iškilmėmis savo knygyne. Oficialiajai daliai vadovavo direktorė Ramutė Plioplytė. Buvo sugiedoti Lietuvos ir studentų himnai, susipažinta su šiemetiniiais "fuksais", kuriuos pasveikino instituto rektorius dr. J. Račkauskas. Pirmą kartą šios institucijos istorijoje šiemet vaikinai pralenkė merginas: į kursą įsijungė aštuoni vaikinai ir trys merginos. Seniau jos savo skaiciūmi gerokai prašokdavo vaikus. Antroji humoristinė dalis buvo skirta "fuksų" egzaminams ir jų pakrikštijimui. Jn visus dalyvius sutelkė kvieslį suvaizdinęs Audrius Polikaitis. Jį atlydėjusi Ramona Steponavičiūtė humoristiškai apibūdino visus lektorius ir su jais supažindino "fuksais" vadinamus naujuosius studentus. Egzaminuojami fuksai turėjo praryti pipirą, pasisakyti kaip jie praturtins instituto gyvenimą, paaiškinti kortelėse ištrauktus reketinius lietuvių kalbos žodžius. Krikštynoms buvo paruošti tikrųjų studentų laikomi tautinių juostų vartai. Juos praėjusių "fuksų" laukė vandeniu užtaisytas pistoletas.

Kun. dr. Jurgis Šarauskas, lig šiol dirbęs Čikagos arkivyskupijos kurijoje ir amerikiečių parapijose, paskirtas lietuvių Sv. Antano parapijos administratoriumi Cicere, Ill. Jis pakeičia dėl amžiaus ir sveikatos pensijon išeinantį kleboną kun. Joną Stankevičių.

"Lietuvos vyskupijų" serijos autorius Br. Kviklys, ruošiantis spaudai IV tomą, skirtą Vilniaus arkivyskupijai, norėtų gauti šių tos arkivyskupijos kunigų nuotraukas — Edmundo Basio, Kazimiero Buroko, Adolfo Guodžio, Adomo Masiulio, Stasio Staselio, Stepono Ventos, Jono Vienaziudžio, Adomo Zarembos, Baltazaro Budrecko, Pranciškaus Čaplio, Juozo Eričiaus, Domininko Gailiūno, Antano Gedgaudo, Juozo Juodagalvio, Stasio Kakariuko, Juozo Karaliuko ir Mykolo Masiulio. Galintys tas nuotraukas paskolinti prašomi pranešti Br. Kvikliui, 5747 So. Campbell Ave., Chicago, IL 60629, USA.

Petrą Juknį, laukusį autobuso Niujorke rugsėjo 22 d., 5 v.v., užpuolė du ginkluoti negrai. Grasino nušauti, įeigu šauksis pagalbos. Partrenkę ant žemės jie atėmė pinigų, įvairius dokumentus ir gerą laikrodį. Apylėsimą dabar tiria policija.

Brazilija

A. a. Ignas Vijūnas, gimęs Ukmergėje 1900 m. vasario 20 d., mirė Agua Razoje, Sao Paulo priemiestyje, š. m. rugsėjo 13 d. Brazilijon buvo atvykęs 1926 m. Pradžioje darbo bandė įieškoti St. Catarinos anglies kasyklose, bet grįžo į Sao Paulo miestą, kur darbą gavo miesto kanalizacijos sistemoje. Netrukus vedė Antoniją Raskauskaitę, nusipirko sklypą Agua Razoje, pasistatydino namus. Jiedu išaugino dukrą Vandą, sūnų Vladą. Velionis, 35 metus praleidęs miesto tarnyboje, išėjo pensijon, bet be darbo nerimo. Savo namų rūšyje įsirengė žaislų gamyklėlę, juos pats išnešiodavo ir pardavinėdavo visuose Sao Paulo rajonuose. Velionis taipgi platinavo savaitraštį "Mūsų Lietuva", padėdavo Šv. Kazimiero parapijos kunigams kaledoti. 1977 m. pabaigoje Antonija ir Ignas atšventė auksinę vedybų sukaktį. Prieš porą metų pradėjo silpnėti velionies kofos. Siemet jį ištiko kraujo išsiliejimas smegenyse. Po trijų mėnesių mirė ligoninėje. Palaidotas vietinėse kapinėse Agua Razoje. Laidojimo apeigas atliko kun. P. Rukšys, SDB.

Metinis Australijos Lietuvių Fondo narių susirinkimas rugsėjo 25 d. Melburno Lietuvių Namuose susilaukė 49 dalyvių, turėjusių ir vienuolikos kitų narių įgaliojimus. Pirm. Arūnas Staigaitis pasiūlė susikaupimo minutę pagerbti šešis praėjusių metų laikotarpyje mirusius narius — Romualdą Andrėkų, Napoleoną Butkūną, Vytautą Kišoną, Aleksandrą Klimą, Praną Pažerecką ir Paulių Rutenį. Iš valdybos pranešimų paaiškėjo, kad AL Fondas turi 265 narius ir 10 jin įsijungusių organizacijų. Fondo ižde š. m. birželio 30 d. buvo \$79.460. Valdybon buvo perrinktas ižd. Vaclovas Rekešius, naujai išrinktas Kazys Zdanus, kuriam teko pakeisti iš valdybos pasitraukusį pirm. A. Staigaitį. Diskusijose pasidžiaugta AL Fondo suteikta finansinė parama Australijos atstovams į Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresą JAV ir Kanadoje. Nutarta raginti ALB krašto valdybą, kad ji įsteigtų Australijos lietuvių archyvą.

Britanija

Londono Lietuvių Namų problemas svarsto jiems sudaryta bendrovė, vadovaujama pirm. K. Tamošiūno. Bendrovė buvo pasamdžiusi architektą bendrai Lietuvių Namų apžiūrai. Jis padarė pasiūlymus, liečiančius jų atnaujinimą tolimesnei atečiai užtikrinti. Vienas tų pasiūlymų lieti priešgaisirne apsauga. Pagrindinis Lietuvių Namų remontas, nepakeičiant dabartinio jų vidaus plano, bet užtikrinus priešgaisirinę apsaugą, pareikalautų apie 96.000 svarų. Bendrovė įieško pigesnių būdų LN remontui, kurio dėka būtų įvykdyti priešgaisirinės apsaugos reikalavimai, sustabdytas tolimesnis pastatų gedimas. Išsamiam Lietuvių Namų atnaujinimui tektų išleisti visas turimas pinigų atsargas ir dargi susilaukti paskolos. Kitą galimybę sudaro vieno pastato pardavimas. Esą būtų galima pasilikti tik kitą pastatą, kuris yra būtinas savo reikalams ir klubui. Dalis už parduotą pastatą gautų pinigų būtų panaudota likusiojo pastato atnaujinimui, o kita dalis galėtų būti investuota. Ji padidintų pinigines atsargas, iš kurių jau dabar turima gerų pajamų.

Vokietija

Vasario 16 gimnazijos evangelikų ratelio išvyka spalio 2 d. surengė jų vadovas kun. Fr. Skėrys. Keliautojų grupę sudarė 60 asmenų. Kadangi siemet minimas 500-tasis reformatoriaus Martyno Liuterio gimtadienis, nutarta aplankyti dvi su reformacija susijusias vietas — Wormsą, Speyerį bei kitas gražiausias vietas Pfalzo kalnuose. Wormse ekskursantai susipažino su senąja jo katedra, M. Liuteriui skirtu paminklu, kurį sudaro bronzinių figūrų ansamblis. Toliau ekskursantai aplankė Hambacho ir Trifelso piliis, Speyerio katedrą, protestantišką Atminimo šventovę, matė didžiausią pasaulyje vyno statinę Bad Duerheime, talpinančią 1.700.000 litrų, kurioje dabar įrengtas dviejų augstų restoranas. Jame — šimtai vyną gėrančių žmonių, dainuojančių dainas apie vyną. Tradicinė ekskursija siemet truko 11 valandų.

A. a. Jonas Rugulis, gimęs 1904 m. sausio 2 d. Darceplių k., Klaipėdos aps., mirė Rastatto ligoninėje š.m. rugsėjo 22 d. Buvo baigęs amatų mokyklą Klaipėdoje, turėjo mūrinko ir dailinės specialybės. 1930 m. vedė Eleną Neusetzer, su kuria susilaukė sūnų Manfredą ir Arno, dalyvavusių laidotuvėse rugsėjo 27 d. II D. karo metais buvo mobilizuotas į Vokietijos kariuomenę, sužeistas pateko į Sovietų Sąjungos karo nelaisvę. Grįžęs Klaipėdon, vertėsi senuoju savo amatu. 1958 m. naują šeimos židinį sukūrė su žemaitė Stase Čekaite. Į V. Vokietiją atvyko 1960 m. gegužės 24 d. ir apsigyveno Rastatte. Čia jis, paragintas savo bičiulio a.a. Erdmono Simonaiečio, įsteigė ir dabar tebegyvuojančią VLB Rastatto apylinkę. Dalyvavo evangelikų pamaldose, lietuvių renginiuose. Laidotuvių apeigas Waldfriedhof kapinėse atliko ev. kun. Fr. Skėrys. Buvo apie 100 dalyvių, daugiausia kilusių iš Lietuvos. Prie kapo duobės su velioniu atsisveikino VLB tarybos prezidento pirm. kun. A. Bernatonis, kalbėjęs ir Rastatto lietuvių katalikų vardu. Ant kapo padėta daug vainikų ir gėlių puokščių. Visus dalyvius velionies našlė Stasė pavaišino kavute svetainėje.

Australija

Tautos šventės išvakarėse Adelaidės ateitininkai surengė jaunųjų talentų vakarą, kurio programa rūpinosi Sietynas Kubilius. Jame turėjo progą pasirodyti visi talentingieji lietuvių jaunuoliai. Vyravo instrumentalistai, teikiantys vilties ateičiai. Vakara lietuviškais eilėrašciais užbaigė S. Kubilius.

Adelaidėje veikia rankdarbių būrelis, vadovaujamas G. Straukienės. Būrelis rugsėjo 11 d. Lietuvių Namuose surengė kultūrinę popietę ir savo darbą parodė. Buvo suvaizdintas V. Baltučio "Linksmas posėdis", paruoštas rež. Birutės Jonavičienės.

Simon's Travel

kviečia JAV ir
Kanados lietuvius
keliauti į LIETUVĄ kartu!!!

13 dienų su giminėmis

Spalio 6 **Gruodžio 19**

Skelbiamos išvykimo datos.
Visos kelionės lydimos patyrusių palydovų

SKUBĖKITE UŽSISAKYTI!

- Nuperkame **automobilius** bei kitus daiktus giminėms Lietuvoje
- Sutvarkome dokumentus iškvietimams
- Tarpininkaujame tvarkant palikimus bei suteikiant finansinę paramą artimiesiems giminėms — tėvams, vaikams, broliui, seseriai, vyrui ar žmonai

Visais atvejais garantuojamas sąžiningas ir konfidencialus patarnavimas.

Smulkesnių žinių teiraukitės adresu:
2385 Dundas St. W. Toronto,

Kaltė, atsakomybė ir žydai

Atsiliepiamas į dr. S. Sereikos mintis

BIRUTĖ KEMEŽAITĖ

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

V

Net kančią dr. S. griebiasi dėti ant svarstyklių. Kad žydų pusėje toji kančia turėtų persvara, jis lietuviams siūlo su savo kančia nesirodyti. Ant vienos svarstyklės pusės jis deda žydų "nesusikačiūojamą, baisią mirtį", o ant kitos padeda "o mes gyvenam". Palyginęs žydų mirties kančią su lietuvių gyvenimo kančia, nusprendžia, kad žydų kančia yra didesnė, nes jie mirė...

Cituojų: "Bandymas įrodyti, kad žydai lietuviams taip pat nusikalta, yra legalus, bet nemoralus, nes žydų tautos kančia buvo nepalyginamai didesnė už mūsų. Jie mirė nesuskaičiuojama ir baisia mirtimi, o mes gyvenam".

Į šį spekuliacinį, nemoralų skausmo ant svarstyklių dėjimą esu priversta atsakyti iš kitos pusės...

Jacob Oleiški pasirašytame Lietuvos Žydų Draugijos laiške, kuris buvo išspausdintas "TŽ" 1980.IX.25, yra minimas Telšių įvykis, dėl kurio žydai lietuviams daro priekaištą. Cituojų: "Jie surinko visus žydų vyrus, rabiną, Yeshiva (teologinės mokyklos, A.K.) studentus, bendruomenės vyresniuosius ir atgabenė juos prie masinio kapo. Jiems buvo įsakytą savo rankomis išimti iš kapų pūvančius lavonus, aplaistyti jų žaizdas, suguldyti į karstus ir paruošti juos iškilmingoms bei garbingoms laidotuviams. Laidotuvių dieną žydai nebuvo pamiršti. Jie buvo uždaryti į narvus, apsupti lietuvių sargybų parodyti visiems, kas buvo kaltas kalinių nužudyme".

Dr. S. be abejonės, skaitė šį aprašymą, bet nepadarė žydams priekaišto, kaip padarė lietuviams; kad nevisa tiesa čia yra aprašyta. Dr. S. nekil klausimas, kokios tautybės žmonės į tą masinį kapą buvo suversti, kas juos nukankino ir jame užkasė? Tegul į šį klausimą už mane atsako dr. Petras Vileišis, kurio kalba "Lietuvos žydų klausimu" buvo išspausdinta "Draugo" 1977.III. 17 ir 18.

"Kai naciai, okupavę Lietuvą, persekiojo žydus, Telšiuose lietuvis daktaras (L. Plechavičius) būrį žydų slėpė savo ligoninėje ir, kai joje nebuvo vietos, kitus "paguldė" net į vaikų skyrių. O, žinote, nė vienas iš išgelbėtų žydų ligi šiol nėra padėkoję. Bet to paties Telšių miesto žydas Šeras (kuris buvo komunistas), jau sovietų okupacijos metu su 50 kitų žydų baisiausiu būdu nužudė 76 lietuvių. Ne tik juos nužudė, bet prieš tai visai kankino, badė, gyviems nupjaustė kūno dalis ir t.t."

Tai kieno kančia buvo didesnė? Ar nebaisiau žydai pasielgė su lietuiviais, negu Hitleris su žydais? Hitleris žydus šaudė, bet gyviems nepjaustė kūno dalių, nekankino. Bet ar žydai nubaudė Šerą, ar nubaudė savo sadistus, ar atsiprašė lietuvių, ar gailėjosi, ar prižadėjo daugiau mūsiškių nekankinti? Kieno nusikaltimas

didėsnis: lietuvių, privertusių iškasti lavonus, ar žydų, taip baisiai kankinusių lietuvių?

Bet žydai savųjų nekaltina, jie tik lietuvius vadina žudikais. Cituojų: "Jūs sakote, žudikai buvo negausūs 'individa'". Tai kur tie 'individa' yra dabar? Daug jų yra Vakaruose, taip pat JAV-bėse bei Kanadoje. O ką jūs padarėte tiems nusikaltėliams pašalinti iš savo tarpo? Kiek šių žmonių atmatų buvo patraukta teisman ir pasmerkta? Kiek jūs iš jų perdavėte JAV administracijai, reikalaujanti juos ištremti?"

Kur tie individai? Žydai galėtų sužinoti iš anų trijų žydų, savo tautiečių, kuriuos aš mačiau išeinant iš miško po lietuvių nužudymo. Jie galėtų nurodyti ir vietas, kur lietuvius, kaltus ir nekaltus, nužudė už kasę. Jeigu per tokį trumpą laiką žydai suspėjo su jais visais susidoroti, tai arba tu lietuvių žydaudžių turėjo būti labai mažai, arba labai daug ginkluotų juos medžiojusių žydų.

VI

Štai dar pora dr. Petro Vileišio paskelbtų faktų žydų nusikaltimams papildyti.

"Daug žydų priklausė GPU. Toks Demko, Finkelšteinas ir kt. sovietų okupacijos laikais buvo inkvizitoriai, pasižymėję nekaltų žmonių kankinimais. (...) Užventyje, netoli Kražių, grupės žydų, gal pačių Kaminsko skundėjų, ir sovietų kareivių buvo užpultas tautos teisėjas P. Liseckas ir ten pat nužudytas. Jo šeima dabar gyvena Amerikoje".

Ką žydai padarė, kad tuos žudikus pašalintų iš savo tarpo? Kiek jų buvo patraukta teisman ir pasmerkta?

Išlikę gyvi Lietuvos žydai siūlo mums patiems jų kaltinamus lietuvių pasmerkti, juos išduoti JAV administracijai, reikalaujanti ištremti, kad būtų nužudyti, bet patys su savo nusikaltėliais šitaip nesielgia.

Apgailėtina, kad atsiranda lietuvių, kaltinančių savo tautą. Prie tokių priklauso ne tik dr. S. Sereika, Tomas Venclova, Aleksandras Pakalniškis, bet ir pagrindininkas Antanas Terleckas, kurio straipsnis "Dar kartą apie žydus ir lietuvių" buvo išspausdintas "Akiračių" 1979 m. rugsėjo mėn.

Teisingiau ir garbingiau už juos pasielgė komunistų pastatytas okupuotos Lietuvos valdžios "ministeris" Antanas Venclova, gindamas lietuvių tautos nekaltumą. Dr. P. Vileišis primena: "Antanas Venclova savo 1971 m. išleistoje knygoje 'Vidudienio vėtra' (psl. 509) rašo, kad jis visame krašte tyrinėjęs tą klausimą ir įsitikinęs, jog niekaip naciams nepasisėgtų įtraukti lietuvių dalyvauti nacių nusikaltimuose".

VII

Ar Sereika žino, kokiose kančiose mirė lietuviai, kai pažabotiems viela verdančiu vandeniu gyviems buvo plikiami veidai ir rankos? Ar jis žino, kaip baisiai buvo nukan-

kinti tryš Panevėžio chirurgai? Ar jis žino apie nukankintus lietuvius Astravos girioje, Eigučiuose, Sagėnuose ir kitur? Ar jis žino, kaip buvo į Sibirą išvežti šimtai tūkstančių lietuvių? Argi galima pamiršti tą karštą birželio dieną, kai užkaltauose gyvulinuose vagonuose, be vandens ir maisto, jie buvo vežami iš savo tėvynės lėtai nuo bado ir šalčio mirėčiai? Kas tuomet tų šimtų tūkstančių lietuvių pasigrobė turtus, nusavino jų pačių prakaitu įsigytus namus?

Aš dar vaikiškėmis savo akimis mačiau, kaip išvežė mokytojus Šalučkas. Stovėjau kiek atokiau nuo kitų lietuvių, rankomis susiėmusi galvą ir siaubo apimta nesąmoningai kartojau: "Dieve, Dieve, Dieve..." Mačiau kaip brutaliai įremtų šautuvų stumiamas pirmiausia į sunkvežimį buvo įvartytas mokyto. Šalučka. Po to įmetė klykiančią keturių metų dukrytę. Tada, žvėriškai iš motinos rankų išplėšė kelių mėnesių kūdikį, metė sunkvežimyje stovinčiam vyrui, kuriam nespėjus jį sugriebti, kūdikis nukrito žemėn. Šalučkienė apalpo. Pro ašaras dar mačiau, kaip ją nualpusią įmetė.

Šį vaizdą stebėdami ginkliai, bėtiečiai, sovietų pavergti lietuviai bejėgiškai šaukė ir keikė žydus bei rusus, negalėdami tų nekaltų mokytojų išgelbėti. O žydai šiandien mus kaltina, kad mes, lietuviai, vokiečių okupacijoje žydų neišgelbėjome...

Po to mačiau Kauno gatvėmis varomus su geltonomis žvaigždėmis žydus, bet vos tik į juos pažvelgdavau, tarp manęs ir jų atsistodavo žiaurūs į Sibirą trėmimų ir nu-

Toronto Lietuvių Namų dainos vienetas šeštojoje JAV ir Kanados lietuvių dainų šventėje Čikagoje 1983.VII.3 Nuotr. Z. Degučio

Premijos jauniems rašytojams

Jaunųjų lietuvių rašytojų novelės ir eilėraščių konkursas

Novelės premijos \$600 ir \$400, eilėraščių — \$500. Konkursą skelbia JAV LB kultūros taryba. Premijų mecenatas — Lietuvių Fondas.

1. Konkursą dalyvių amžius — 18 iki 35 metų.
2. Konkursiniai kūriniai atsiunčiami iki 1983 m. gruodžio 31 dienos šiuo adresu:

kankintųjų lietuvių vaizdai, ir tik dėlto negalėjau jausti jiems gailesčio, bet neturėjau keršto aistros, nors ir mano šeimos nariai trėmimų buvo paliesti, o aš, dar vaiko amžiuje, likau vienai vietai...

Tačiau dr. S. visą laiką daro lietuviams priekaištus, esą jie per mažai kalba apie savo "nusikaltimus prieš žydų tautą 1941 m.", esą žydai baisiose kančiose mirė, "o mes gyvenam". Kodėl taip perdėti jautri yra jo sąžinė žydų atžvilgiu, o nejautri lietuvių atžvilgiu?

Jaunųjų rašytojų konkursas, 4249 Lambert Rd., So. Euclid, Ohio 44121, USA.

3. Konkursiniai kūriniai rašomi lietuvių kalba mašinėle arba gerai išskaitomu rankraščiu. Eilėraščių reikia atsiųsti po penkis.

4. Kūriniai pasirašomi slaptyvardžiu, pažymint amžių, pvz. Liepa. 32. Slapyvardis su adresu užrašomas ant užlipinto voko, kuriame įdėta tikroji pavardė, adresas ir telefono numeris.

5. Vertinimo komisija visa iš Klevelando: Juozas Stempuzis (tel. 1-216-382-9268), Dalia Staniškienė ir Vacys Kavaliūnas.

6. Konkursiniai rankraščiai nebus gražinami. Autoriai pasiilekia nuorašus.

7. Novelės temą laisvai pasirenka pats autorius. Jos ilgis — iki 20 puslapių.

8. Premijuotieji kūriniai tampa JAV LB kultūros tarybos nuosavybe.

JAV LB kultūros taryba

Kai reikia rūpintis seneliais

Santrauka pasikalbėjimo su psichiatru dr. Stanley Cath, šeimos patarimų ir gydymo centro medicininio direktorium Belmonte, JAV, išspausdinto "U.S. News & World Report" 1983.X.3

Kai šiais laikais vis daugiau ir daugiau asmenų sulaukia 75 metų ir daugiau, vis didesnis skaičius jų vaikų susiduria su klausimu, kaip rūpintis senyvais tėvais. Nuo 25% iki 50% pensininkų, ypač aštuontoje dešimtyje, bus priklausomi nuo kitų bei bus reikalingi globos. Tačiau tik nuo 5% iki 10% šių senyvų žmonių baigs gyvenimą slaugos namuose (nursing home) dėl senilto — senatvės proto ir kūno susilpnėjimo bei protinių ligų. Apie 1,2 milijono tokių žmonių gyvena prieglaudose, ir jų vidutinis amžius yra 82 metai.

Taigi pasilieka bendruomenėje apie 90% senyvų žmonių, kurie daugiau ar mažiau priklauso nuo draugų ar šeimos pagalbos kasdieniniame gyvenime.

Senyvi žmonės pradeda netekti pajėgumo nepriklausomai gyventi, kai praranda atmintį, sumenkėja pažinimo galia, pasunkėja kelio radimas, prasideda jausminiai išsiveržimai, aštrūs fiziniai trūkumai, kaip pvz. ilgas artiritis, paralyžius dėl priepuolių, regėjimo ar klausos praradimas. Dažnai, ypač našliuose ar našlėse atsiranda emocijiniai, finansiniai, geografiniai ir socialiniai rūpesčiai.

Mirus sutuoktiniui, daugelyje senyvų žmonių pasirodo vaikystėje patirtos baimės, ypač baimė būti vienam. Tai gali sukelti didelį nerimą šeimos gyvenime, kai jis trunkamas dažniais telefono skambinimais vidurnaktį. Bet tai pataisomas dalykas.

Vis dėlto senyvi žmonės gali gyventi nepriklausomai, jei palaikomas artimas humaniškas sąlytis. Tokių padedančių ir nuraminančių žmonių reguliarių vizitų pakanka, kad senyvi žmonės gyventų

nepriklausomai, nors kai kuriems reikia profesinės pagalbos ir vaistų.

Bet būna momentų, kai yra per daug pavojinga palikti senyvus žmones pačius vienus jų name ar bute. Dažnai tenai randami ženklai jų nepajėgumo gyventi nepriklausomai, būtent, sudeginti rankšluosčiai, tuščias šaldytuvas ar ten esantis sugedęs maistas, pakartotiniai kritimai, negalėjimas kontroliuoti šlapinimosi, pragulos (bedsores), nepajėgumas atpažinti vaikus ar draugus, užmiršimas valgyti.

Paprastai vaikai neskuba atiduoti savo tėvų į prieglaudą. 90% žmonių, kuriuos dr. Cath teko apžiūrėti savo centre, yra tinkamai apgyvendinti prieglaudose, bet tiksliai po to, kai jų šeimos ilgai sten-gėsi to išvengti.

Norint sužinoti, ar prieglauda yra gera, reikia pakalbėti su žmonėmis, kurie turi ten giminių. Aplankyti virtuvę. Žiūrėti, koks ten yra personalas. Čia reikia daug ir įvairaus medicinos personalo, nes senyvi žmonės turi daug visokių sveikatos problemų.

Labai svarbu padėti senyviems žmonėms prisitaikyti prie gyvenimo prieglaudoje. Daugelis jaučiasi apieisti ar atmetti. Būtinai tinkamas paruošimas. Prieglauda turi būti pavaizduota šeimai ir ligoniniui kaip vertinga ir tinkama vieta asmenims, kurie reikalingi nuolatinio bendravimo, pagalbos kasdieniniuose reikaluose. Senyviems žmonėms reikia paaiškinti, nors dažnai jie patys labai gerai žino, kad jie vedybiniam savo partneriui ar vaikams yra nepakeliamas našta. Žinoma, labai svarbus yra nuolatiniai vaikų ir vaikų vizitai bei pokalbiai telefonu.

Paruošė J. Str.

TAUPOMIEJI KANADOS LAKŠTAI

PARDAVINĖJAMI NUO SPALIO 24, PIRMADIENIO

Taupomieji Kanados lakštai yra puikus būdas investuoti savo santaupas. Ir tai dėl daugelio motyvų: taupomieji Kanados lakštai yra saugūs, garantuoti Kanados vyriausybės; duoda geras palūkanas; galite juos iškeisti kada tik reikia pinigų.

Dėlto milijonai kanadiečių pasirinko taupomuosius Kanados lakštus. Štai keletas svarbių informacijų apie šiuos metus laidą.

Gausite 9 1/4% palūkanų pirmaisiais metais. Garantuoti gausite nemažiau kaip 7% palūkanų per sekančius šešerius metus iki lakštų termino.

Galite pirkti daugybę lakštų nuo \$100 vertės iki maksimum \$50,000.

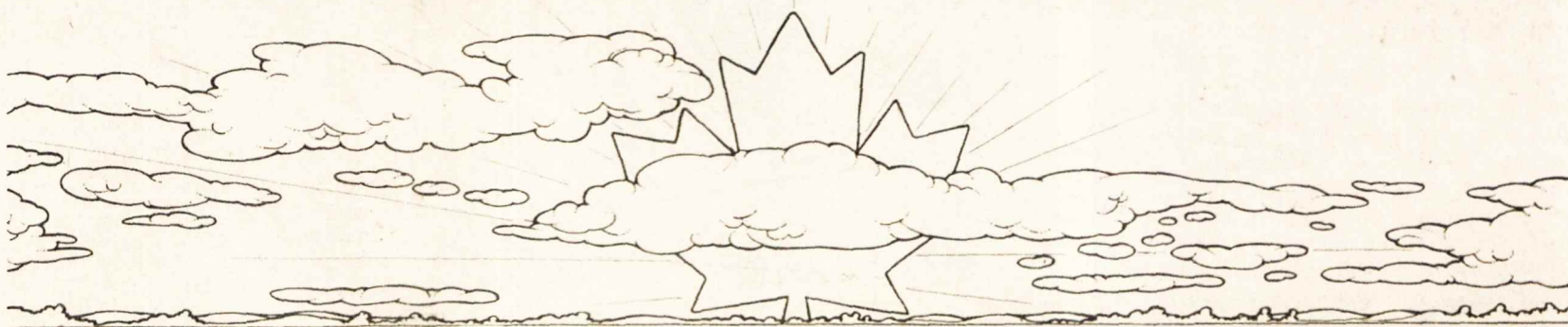
Galite pasirinkti palūkanų gavimo būdą — atsiimti metines palūkanas arba laukti sudėtinų.

Galite iškeisti savo lakštus bet kada, neprarasdami palūkanų po dviejų pirmųjų mėnesių.

NEW CANADA SAVINGS BONDS

LES OBLIGATIONS D'ÉPARGNE DU CANADA

Canadā

Čeksterio lietuvių Šv. Jurgio šventovė, statyta 1908 m., pašventinta 1910. Šiame parapija paminėjo 75 metų gyvavimo sukaktį

Trys tūkstančiai už grožinį veikalą

1983 metų Lietuvių Bendruomenės literatūros premija

JAV LB krašto valdybos, kultūros tarybai pasiūlius, 1980 m. įsteigtoji 3000 dolerių Lietuvių Bendruomenės literatūros premija 1983 m. skiriama už grožinį lietuvių išeišvijos kūrybą, išleista 1982 ir 1983 m., arba už betkada parašytus rankraščius. Tebegalioja kitais metais skelbtos taisyklės.

Pirma. Premija skiriama, atsižvelgiant tik į svarstomojo kūrinio meninę vertę. Jei nebūtų gauta premijuotino lygio veikalų, vertinimo komisija pasiūlytų kultūros tarybai tris išeišvijos rašytojus, premijuotinus už bendrąjį įnašą į grožinę lietuvių literatūrą. Vienam iš jų kultūros taryba, susitarusi su vertinimo komisija, skirtų 1983 m. premiją.

Antra. Premijai veikalas atsiųstas paskutinė data — 1983 m. gruodžio 31 diena.

Trečia. Premijai veikalai siunčiami kultūros tarybos vicepirmininko adresu: Viktoras Mariūnas, 1994 Beverly Hills Dr., Richmond Hts., Ohio 44143, USA. Tel. (1-216) 481-4534. Apie gautus rankraščius bus pranešta siuntėjams. Už

paštuose užkliuvusias ar dingusias siuntas kultūros taryba neatsako. Spaudinius siusti tik paprasta siunta, nereikalaujanti gavėjo parašo.

Ketvirta. Rankraščius pakanka atsiųsti po vieną nuorašą, jei po daugiau — palengvintų komisijai darbą. Jie bus gražinami. Knygų atsiunčiama po penkias. Pageidautina, kad rankraščiai būtų rašyti mašinėle, bet bus priimami ir lengvai išskaitomi ranka rašyti kūrinių.

Penkta. Pasitarus su Lietuvių Rašytojų Draugija, į 1983 m. vertinimo komisiją pakviesti ir sutiko būti nariais: dr. Viktorija Skrupskelytė, dr. Danguolė Tamulionytė, Balys Auginas, Balys Gaidžiūnas ir Viktoras Mariūnas.

Šešta. Prie siuntos pridėdama tikroji autoriaus pavarde, adresas ir telefono numeris. Premiją laimėjusio rankraščio autorius galės tartis su kultūros taryba dėl jo išleidimo.

Pastaba. 1984 m. premija bus vėl skiriama už grožinę literatūrą, 1985 — už liuanistinės tematikos mokslo veikalą.

JAV LB kultūros taryba

Sportinės žaidynės Lietuvių Dienose

Kanados Lietuvių Dienų proga Londone spalio 8 d. įvyko golfo ir B klasės vyrų krepšinio bei moterų tinklinio rungtynės. Kaikūriams komandoms neatykus, turnyras buvo truputį mažesnio masto, negu planuota. Šiaipjau rungtynės vyko tvarkingai ir draugiškoje nuotaikoje.

Pirmose vyrų krepšinio rungtynėse susitiko Toronto "Vyčiai" ir Londono "Tauras". Pirmas puslaikis baigtas 19:19, o laimėtoju tapo Londono "Tauras", įveikęs "Vyčius" 48:31. Į antras rungtynes ("Aušra" II — "Kovas" II) "Aušrai" laiku neatykus, ji užkariavo rungtynes pralaimėjusia.

Trečiose rungtynėse dėl I v. kovoję Hamiltono "Kovo" antra komanda ir Londono "Tauras". Pirmas puslaikis 33:36 "Kovo" naudai, o rungtynės (vienam iš dviejų geriausių "Tauro" žaidėjų dėl susižeidimo nebegalint žaisti) baigtos 51:64 "Kovo" naudai.

Ketvirmose rungtynėse dėl III v. susitiko antrąjį "Aušros" komanda ir "Vyčiai". Pirmas puslaikis 24:33 "Vyčio" naudai, o rungtynės 48:73 "Vyčio" naudai. Taigi "Vyčiai", pralaimėjęs Londono "Taurui" 17 taškų skirtumu, prieš II "Aušros" komandą laimėjo 25 taškų persvara!

Galutinis krepšinio rungtynių

rezultatas: I vieta teko Hamiltonui, II — Londonui, III ir IV — Torontui.

Montrealio krepšininkai ir "Vyčio" tinklininkės rungtynėse nedalyvavo. Tinklinį laimėjo Toronto "Aušra". Taurės įteiktos LD bačiaus metu, dalyvaujant arti 500 svečių. Pirmos vietos laimėtojas — Hamiltono "Kovui" taure įteikė J. Butkus, pirmininkas Londono Lėšų Telkimo skyriaus, kuris yra pagrindinis "Tauro" klubo rėmėjas. Antros vietos laimėtojas — Londono "Taurui" taure įteikė P. Butkienė, "London Midas Muffler" valdybos narė, o tinklininkėms — Toronto "Aušrai" — I. Dailiūnienė, K.L. Katalikių Moterų Londono skyriaus pirmininkė. Kat. moterys ir "Midas" taip pat yra nuolatiniai "Tauro" rėmėjai. Užgirtas trečios vietos laimėtojas Toronto "Vyčiai".

Taip pat buvo iškviesta prie scenos stipriausia laisvojo pasaulio lietuvių krepšinio komanda — Toronto "Aušros" pirmūnai ir jų vadovas Ramūnas Underys! Jie sutikti ir palydėti gausiais plojimais. Paminėtas "Aušros" atletų vienetas, PLD žaidynėse Čikagoje laimėjęs I v., ir pirmąjį "Aušros" klubo pirm. K. Šapočkinas. Paminėtas ir žymusis Londono "Tauro" atletas Arvydas Barkaus-

BALYS GAIDŽIŪNAS

Vėlinių naktis prarastoj tėviškėj

Tavo malda ir prašymu, motul, vėl susirinkom Kur augome — į seną mūsų kaimo gryčią, Kurios net akmeninių pamatų nelikę. Bet kaip seniau mes glostom rąstų sienas — Jos samanom, eglės sakais pakviptę.

Maži langai tebėra praveriti į saulę Sutikti laukiamo pavasario dvelkimo. Tai čia vaikystės pasakų pilis brangiausia, Kuri šviesiom spalvom mums švietusi išnyko. Kuri daug kartų gąsdinta prie laiko upės glaudės — Tai kiemo vartai buvo vėjų praverti. Tai svetimi prie jų vėl beldės.

Seklyčioje į mus šventieji žiūri Ir iš šventų paveikslų pamaldžiai Atsistebėt mumis negali — Kokioj pasvietėj buvom taip ilgai. Kad grįžome namo lyg pasiklydę. Tarsi iš knygų iškirpti seni kariai.

Susėdom viens prie kito apie stalą, Kaip buvome įpratę čia kadais sėdėti — Atsirėmė petys į brangų petį Ir buvo net baugu iš vietos pajudėti. Kaitriam molinių plytų pečuij Ant ajerų jau baigė kepti duona.

Ją suraikė tu riekėm didelėm — Ir valgėm jos nevalgę daugel metų. Kokia brangi ta duonos dovana. Kokia gera tavoji ranka ir širdis — Ji sugrąžino praeitį, prikėlė aidą. Tarsi svetur mirtis jau būtų ne mirtis.

Ir po ilgos budėjimo nakties, Savų namų ir savo žemės šilumos. Po tiek prisiminimų ir draugystės. Po saulėtekio maldos, drauge kalbėtos. Galėsim likt takuos vaikystės.

Ir tau, motul brangioji, Kuri Vėlinių šventą naktį Mus sukvietė į seną kaimo gryčią. Bus daug lengviau išsėtis Pašventintam kapų kalnely — Neslėgs tavęs molėtos žemės Nurudus svetima velėna.

Ir diemdis šnekės tau savo šneką — Tarp jo sakelių giesmė tau giedos Iš pavasarinio ryto čia atskridus Mėlyva jaunystės paukštė. Ir mes kasdien matysim vieškelius. Ir tuos per kaimus einančius kelius. Kuriais jaunystės metais Po darbo grįždavom lankyt namus.

kas, išlaikęs laisvojo pasaulio lietuvių disko ir rutulio čempionatą. Dauguma turnyro dalyvių dalyvavo ir šiame bliuje.

Be to, Londone buvo sužaistos dvi draugiškos krepšinio rungtynės. Vienos jų — jaunių "Vyčiai" — "Tauras" (pirmas pusl. 22:24 "Tauro" naudai, o rungtynės 41:49 "Vyčio" naudai. Antrose draugiškose vyrų rungtynėse susitiko stipriausios A klasės komandos. Toronto "Aušra" I ir Hamiltono "Kovas" I. Pirmas puslaikis 36:36, o rungtynės laimėtos pasaulio meisterio "Aušros" 88:74 santykiu.

Didelio pagrimo verti golfi-

ninkai, kurie nepasidavė ir turnyrą ryžtingai iki baigmes prive-dė, nors visą dieną lijo. Tikrai dėmesio vertas entuziazmas! Jų iš (Nukelta į 8-tą psl.)

RASAI RIMKUTELI, aktyviai dalyvavusiai Toronto tautinių grupių dienoje "Heritage Fair" 1983.IX.25 Fort York vietovėje, parlamento atstovas Jesse Flis įteikia dovana Toronto istorijos draugijos vardu

Okupuotos Lietuvos žurnalas "Kinas"

Keletą žurnalo numerių pavarčius bei paskačius

ALGIRDAS GUSTAITIS

Atsitiktinai gavau okupuotoje Lietuvoje leidžiamo mėnesinio žurnalo "Kinas" 1983 m. nr. 3, 4, 5, 6. Rašomo lapo didumo, kiekvienas nr. po 32 psl. Tiražas: nr. 3 — 35.669, nr. 4 — 35.079, nr. 5 — 34.879, nr. 6 — 36.889. Spausdinamas Vilniuje. Vyr. red. Alfredas Šimkus. Red. kolegiją sudaro 12 asmenų, kurių tarpe Neringa Jonušaitė — vyr. red. pavaduotoja. Meninis red. Miroslavas Znamerovskis. "Savaitės ekrano" redaktorė Žana Levitina. Žurnalas spalvotais viršeliais (prastai atspausdintais).

Žurnalą pavarčius, paskačius, lengva įsitikinti, kad viskas grubiai suvaržyta bolševikinės rusų užkautos cenzūros. Jaučiama, kaip kurie rašantieji ar pasikalbėjimus duodantieji norėtų pasisakyti atviriau, bet jiems neleidžiama.

Žurnalo 3 nr. vedamajame "Galima nuveikti daugiau" rašoma:

Menkoka atrama kinui kol kas ir šiuolaikinę lietuvių proza ar dramaturgiją. Joje dažnokos gyvenimo paviršiumi praslystančios, netipiškos kolizijos, kartais nutolstama nuo elementarių mus supančio pasaulio realių. Trūksta autorių, kuriuos išties galėtume vadinti kino scenaristais. O jų norint kurti filmus apie didžias asmenybes, atskleisti ryškius charakterius, reikia turėti atitinkamą literatūrinį pamatą. Kitų kelių nėra. Ryškesnių idėjų stoka neišvengiamai veda į kūrybinę mažakraujystę.

"Kolizija" yra svetimas tvarynys, vytnas lauk iš lietuviško svirno. Taip pat "netipiškos kolizijos".

Apie kokią prozą, dramaturgiją vedamajame kalbama? Rašytojai savo kūrinius, jei rašo skaitytojams, netaiko filminiam scenarijui. Iš gero veikalo galima parengti filminį scenarijų. Čia betgi svarbu, kad rašantis būtų pakankamo meninio bei filminio lygio asmuo. Jei knygų autoriai gyvi, tariamasi su jais.

Lietuviškoje prozoje, dramaturgijoje yra veikala, galinčių tikt filmams. Kitas reikalas, kaip tokie raštai bus pritaikomi filmams, kokiais pagrindais laikomasi "elementarių mus supančio pasaulio realių".

Lietuviams gyvenimiškoji realybė yra laisvė, galimybė savame krašte lietuviškai darbuotis, išlaisvinti dabar slavų okupuotus lietuviškus kraštus, netrukdomai melstis, nevaržomai bendrauti su kitomis pasaulio valstybėmis, rašyti ir spausdinti objektyvias knygas apie lietuvių tautos praeitį, kalbą ir t.t. Teisingam kūrinių įpavidalinimui filmuose "kitų kelių nėra".

Ar taip galvojo vedamojo autoriai? Lengva numanyti, jiems primesta "kūrybinė mažakraujystė", iš kurios raudonasis slibinas neleidžia atsipalaiduoti.

Toliau skaitome:

O juk yra problemų ar temų, pavyzdžiui, M. K. Čiurlionio asmenybė, kurioms scenarijų prisėdus sukurti, "sukalti" neįmanoma. Čia visų pirma turi gimti idomi idėja. Ir tik po to galima mąstyti, kaip ją įgyvendinti ekrane. Yra dalykų, kurių nedereu paskubom paversti "tiesiog filmais ...

Ir taip, ir ne. Apie kokį filmą, liečiantį lietuviško meno genijų Čiurlionį, kalbama? Jei grynai jo paveikslų parodymas, galima apsieiti be didesnių išraiščių, vien jų parodymas, su trumpais įvertinimais bus pakankamai įspūdingas, stebinantis pasaulyje gyvenančius meno mylėtojus. Jei norima duoti autobiografinį filmą, remtinasi žinomais įvykiais, pasinaudojant rašiniais, kurių yra daug įvairiomis kalbomis. Jei bandoma pagaminti filmą platesne prasme, kuriame Čiurlionis būtų pagrindinė saulė ir įsidėmetina asmenybė, reikia meniškios idėjos, vertos įfilminimo.

Tame nr. duoti spalvoti dail. Jeronimo Čiuplio paveikslai, portretai, rodantys šių laikų žymesnius lietuvių artistus, režisorius. Sveikintina tema, tinkama ir užsienio dailininkams, kurie kartais blaškosi pasimetimo miglose, savo kūryboje nieko lietuviško neduoda.

Šlovina komunistinius cyplius

Tenai pagamintas filmas apie kažin koki komunistinį cyplį (duota jo pavardė), pasi-reiškusį Rusijos caro laikais Obelupių kaime, Suvalkijoje. Per dvi skiltis — jo nuotrauka. Atrodo apšepęs žydas ar ruskelis. Linkčiodamas Pranas Šabasevičius, pedagogikos mokslių kandidatas, giria tą asmenį, jį nori lyginti su kitų kraštų bolševikais, netgi pageidauja pilnesnio tuo reikalu filmo.

Koktu skaityti tokį straipsniuką. Visų pirma, jei kovoję prieš Rusijos carą okupuotoje Lietuvoje, tai tas nieko bendro neturi su komunizmu. Visi padorus žmonės nori nusikratyti okupantais, ar rusiškais, ar komunistiniais. Toks pasimetimas! Ryškiai parodo, kokiais masteliais kajojamos kijos ir prisiuovamos galvos. Kas išaugs iš to pedagogikos mokslų kandidato, kai pabaigs kandidatavimą?

"Herkus Mantas"

"Kino" 18 psl. duota nuotrauka iš filmo "Herkus Mantas" — žymiojo prūsio, kovojusio prieš okupantus kryžiuočius-vokiečius. Režisiorius — Marijonas Giedrius. Apie šį filmą verta daug rašyti, paskirti visą "Kino" numerį. Tokie filmai gali parodyti dalį istorinės lietuvių tautos praeities. Sovietai visomis išgalėmis stengiasi pavergtiesiems neduoti vertingų pavergtųjų istorinių prisiminimų. Vergai turi būti ramūs.

Naujažodžiai

Žurnale pastebima žodžių, nežinomų užsienio lietuviams. Sakysime — titras. Dažnai naudojosi "Dabartinės lietuvių kalbos žodynu", išleistu Vilniuje 1972 m. Tenai yra apie 60.000 žodžių, bet "titro" nėra.

"Kino" 1983 m. 5 nr. įdėtos penkios iliustracijos su pavadinimu "Kadrai iš lietuviško multiplikacinio filmo "Medis". 5 psl. skaitome: "Pagaliau! Lietuvos kino studijoje susuktas pirmas multiplikacinis filmas!"

Kadru suprantama atskira nuotrauka. Minėtame žodyne parašyta: multiplikacija — 1. egzempliorių, nuorašų dauginimas. 2. filmavimas piešinių,

kuriuose užfiksuoti palaipsniui kintantys figūrų judesiai. Atrodo tai būtų pieštinis filmas arba "kartūnas". (Baisus tas "multiplikacinis" žodis, griozdiškas.)

Jei taip, tai pirmas pieštinis okupuotoje Lietuvoje filmukas yra "Medis" (autorė — Nijolė Valadkevičiūtė), ekrane bėgantis 5 minutes, išleistas 1983 m.

Pagal mano rankraštį pieštinį filmuką paruošė, filmavo Vytautas Stasiūnaitis 1959 m. Čikagoje. Pagrindinė jo antrašė — "Algis Trakys ir Taksiukas Šleivys", I dalis — "Kova su gaidžiu". To pat vardo knygutė išspausdinta irgi 1959 m.

Argi tiek daug laiko reikėjo sovietų užgožtiems lietuviams parašyti, paruosti, nufilmuoti pieštinį filmą?

Filmas apie Darių — Gireną

"Kino" 6 nr. viršelyje nuotrauka iš filmo "Skrydis per Atlantą". S. Darių vaidina R. Sabulis. S. Gireną — E. Nekrošius. Godžiai varčiau, skaičiau tą žurnalą, bet tiktai užuominę paminėti vienu sakiniu, kažin kam besikalbant baltiečių filmų reikalu. "Skrydžio per Atlantą" režisiorius — R. Vabalas. Net vieno sakinio pabaiga jau šleivoja į abejingumą: "... atkreipė dėmesį ir į jos ištęstumą, neišbaigtą dramaturgiją" (psl. 3).

Filmo nemačius neįmanoma pasakyti, apie kokį "ištęstumą" ir kokią "neišbaigtą dramaturgiją" kalbama. Tokių filmų nuotraukos turėtų puosti žurnalo puslapius. Kodėl jų nėra?

Kieno nuotraukomis "Kinas" naudojasi? Nr. 3 viršelių fotografas — V. Plonikov. Nr. 4 viršeliai S. Ivanovo. Pilna rusiškų artistų, jų filmų nuotraukų.

Pasikalbėjimai su lietuviams

Yra pokalbių su lietuviams filmų veikėjais. Nr. 6 — su Marijonu Giedriu, davesiu "Herkų Mantą" ir kt. Neringa Jonušaitė pasikalbėjime kartoją M. Giedrio žodžius: "... man apie filmą niekas daugiau nepasakys nei aš pats žinau, kodėl viena, o ne kita". Kituose numeriuose rašoma apie Eugeniją Šulgaite, Nijolę Ozelytę, G. Skvarnavičių, E. Aukštikalnį, Vaivą Mainelytę, A. Roseną, Vyt. Zalakevičių, Vacį Blėdį ir kt.

Skryjuje "Apie mus rašo" yra žinučių iš užsienio spaudos (daugiausia sovietinėje ap-linkoje). Jokios žinutės apie lietuvių filmų artistus užsienyje, JAV-se.

Festivaliai, konkursai

Nr. 5 rašoma, esą 1983 m. balandžio 2-3 d.d. Panevėžyje įvyko IX mėgėjiškų humoristinių filmų festivalis. Parodyti 52 filmai, pagaminti per dvejus paskutiniuosius metus.

Nr. 6 pateikiami duomenys scenarijų konkurso, kuris buvo paskelbtas 1980 m. 1982 m. posėdyje apsvastyti 23 rankraščiai, nerasta nė vieno premijuotino. Visdėlto kairiems paskyrė premijas. Didžiausia blogybė, kad tų scenarijų autoriai bandė suklijuoti naujus veiksmus pagal jau matytus filmus. Sakoma, reikia įieškoti naujų santykių su žmonėmis, jų darbu ir kūryba.

KAS NAUDINGA VERSLUI, NAUDINGA KANADAI

Visoje Kanadoje vis daugiau bendrovių stengiasi sukurti naujų darbų.

Jeigu esate darbdavys, turintis planų, kurie būtų naudingi Jums ir kitiems, Kanados įdarbinimo ir imigracijos ministerija gali padėti per naujas darbų programas.

Dvylika esamų programų yra sujungta į keturias, kad kiekvienam lengviau būtų jose dalyvauti. Tikslas tų programų, būtent, "Canada Works"*, "LEAD", "Job Corps" ir "Career Access", yra palengvinti esamą nedarbą šiuo metu ir sukurti darbus tolimai atečiai.

Tos programos siekia padidinti Kanados

gamybą, padėti paskiroms bendruomenėms ir sudaryti sąlygas jauniem žmonėms, ypač invalidam bei nusikraustiems, pasiruošti profesijai dirbant.

Daugiau informacijų apie šias ir kitas programas, naudingas darbdaviams teiraukitės vietinėje istaigoje "Canada Employment Centre".

*Prasymų terminas programai "Canada Works" — spalio 28

Employment and Immigration Canada
John Roberts, Minister

Emploi et Immigration Canada
John Roberts, Ministre

Canada

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI virš 23 milijonų dolerių

KASOS VALANDOS:	MOKA UŽ:
Pirmadieniais 10 - 3	90 dienų termin. indėlius 8 1/2%
Antradieniais 10 - 3	180-185 d. termin. ind. 8 1/2%
Trečiadieniais uždaryta	term. indėlius 1 metų 9 1/2%
Ketvirtadieniais 10 - 8	term. indėlius 2 metų 9 3/4%
Penktadieniais 10 - 8	term. indėlius 3 metų 10 %
Šeštadieniais 9 - 1	pensijų s-ta 10 %
Sekmadieniais 9.30 - 1	spec. taip. s-ta 8 %
	taupomąją s-ta 7 1/2%
	depozitų-čekių s-ta 6 %
	DUODA PASKOLAS:
	asmenines nuo 12 %
	mortgicinius nuo 10 1/4 - 13 %

ANAPILYJE skyrus veikia sekmad. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgicius iki \$100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asm. paskolas iki \$10,000. Parduodame pinigines perlaides (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SAŽINGAS PATARNAVIMAS

STEPHAN'S FURS 406 Roncesvalles Ave.
Telefonas 536-5936 ir
2239 Bloor Street West. • Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

Dan Air Atlieku vėsinimo ir šaldymo sistemų
Handy-Man remonto darbus namuose, automobiliuose ir komerciniuose pastatuose.
Savininkas — Danny Jurėnas
Toronto tel. 233-9185 (tarnyba veikia 24 valandas)

HOMETARIO Real Estate Ltd.
Insurance Brokers
Pilnas patarnavimas nuosavybių srityje. Pasibaigę namų arba automobilio drauda? Prieš mokėdami, pažiūrėkite į mūsų kainas. Prašykite — "Ted" tel. 531-3506 171 Roncesvalles Ave, Toronto, Ont.

P. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS
(2537 Wharton Glen Ave., Mississauga, L4X 2A8, tel. 279-4371)
Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylia, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way.
Sąžiningai atliekame visus automobilių mechanikos pataisymus.
Savininkai: Tom Thompson ir J. Tamošiūnas

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS DRUG STORE
JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS
MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

AUTOMOTIVE FIBER
AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS
Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.
Savininkas — RICHARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD,
Etobicoke, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

PROGRESS REAL ESTATE LTD.
REALTOR
1072 Bloor St. W.
Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada
Jums sąžiningai patarnaus **A. Bliūdžius**
Telefonai: 534-9286 • namų 537-2291

AUTORITE SALES & SERVICE
1636 Dundas Street West,
Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331
BLOOR AUTORITE GARAGE
296 Brock Avenue
(Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305
* Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)
* Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. * Visi automobilių mechanikai
* taisymai. * Sniginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F.
* GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

BALTIC EXPORTING CO.
Siuntiniai į Baltijos kraštus ir Sov. Sąjungą
• Turime įvairių medžiagų ir kitų prekių, tinkamų siuntimui
Darbo valandos: 9 v.r. — 5 v.p.p., šeštadieniais 9 v.r. — 4.30 v.p.p.;
trečiadieniais uždaryta. Birželio, liepos, rugpjūčio mėnesiais — nuo
pirmadienio iki penktadienio 9 v.r. — 5 v.p.p.; šeštadieniais uždaryta.
482 Roncesvalles Ave., Telefonas Savininkai
Toronto, Ont. M6R 2N5 531-3098 S. ir F. Janavičiai

TIM'S AUTO BODY LTD.
Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bakeoven) ir visi mechaniniai taisymai. Parduodu varstus automobilius.
24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St. W.)
Toronto, Ont., M6R 1V5 **FILTSOS BROS**
Telefonai 533-8451, 533-8452

A+ VACLOVUI KECORIUI

staiga mirus,

jo žmoną VALĘ ir artimuosius skausmo valandoje
giliai užjaučiame —

Vaclovas ir Natalija Liačai

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

paleistas ir grįžo Nikaragvos ambasadon. Jam nebuvo suspėta įteikti kvietimą į apeliacinį teismą. Apeliacinį sprendimą turi padaryti augščiausias Ontario teismas.

Kanados užsienio reikalų ministras A. MacEachenas pateikė duomenis parlamentui apie užsienio diplomatų įvykdymus įstatymų pažeidimus Kanadoje 1982 m. Tokių pažeidimų buvo susilaikta net 246, bet nė vienas diplomatas nebuvo nubaustas, nesumokėjo baudos dėl diplomatinio imuniteto. Užsienio diplomatams 1982 m. buvo išrašyta net 220 baudos kortelių už automobilių pastatymą nelegalioje vietoje, 14 kortelių už per greitą važiavimą, 4 už saugos diržų neavertimą, viena už automobilio vairavimą būnant girtu. Ilgame tų pažeidimų sąrašą yra keturi iš krautvių pavogtų prekių išsinešimai, vienas čekio suklavimas, nelegalus narkotiku laikomos marijuanos turėjimas. Liūdniausia, kad užsienio diplomatų nusikaltimai Otavoje kasmet gausėja. 1981 m. jų buvo užregistruota 174, o 1982 m. pakilo iki 246.

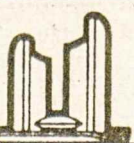
Kvebeko politikonai vėl grįžo buvęs liberalų vadas Robertas Bourassa. Šią provinciją valdęs šešerius metus. Kvebeko mieste įvykusiame liberalų atstovų suvažiavime jis antrą kartą buvo išrinktas partijos vadu, nors iš politikos buvo pasitraukęs 1976 m., kai provincinio parlamento rinkimus laimėjo dabartinio premjero R. Levesque vadovaujama separatistinė Kvebeko partija. R. Bourassa tada net nebuvo išrinktas parlamentan. Prie rinkimų pralaimėjimo prisidėjo premjero R. Bourassos vyriausybės narius palietusi korupcija, valdžios užsakymų parūpinimas giminių imonėms. R. Bourassos pasitraukimas betgi neatnešė pergalės liberalams. 1981 m. rinkimuose jie su nauju savo vadu C. Ryanu vėl pralaimėjo premjero R. Levesque vadovaujamai Kvebeko partijai. C. Ryanui pasitraukus iš vado pareigų, liberalų dėmesys vėl nukrypo į R. Bourassa. Už jo pakartotinę vadovybę balsavo net 2.138 atstovai. Varžovais tebuvo du parlamento

nariai — Pierre Paradis, gavęs 353 balsus, ir Daniel Johnson — 343.

Rinkiminio vajeaus kalboje R. Bourassa pasisakė už Kvebeko išlaisvinimą iš separatistinės Kvebeko partijos, šios provincijos pasilikimą Kanados federacijoje, jos reikalų įjungimą į naująją Kanados konstituciją, kurią buvo atmetusi Kvebeko partija su savo premjeru R. Levesque. Spauda tuos pažadus sutinka kritiškai. Skaitytojams primenama, kad 1971 m. premjeras R. Bourassa Viktorijos konferencijoje dėl prancūzų kalbos teisių sustabdė planuojamą Kanados konstitucijos persivėžimą iš Britanijos. Jis tapo pradininku prancūzų kalbos teisių gynimo, iš kurio vėliau išaugo separatistinės Kvebeko partijos parlamente prarastas įstatymas nr. 101, praktiškai Kvebeką padaręs vienakalbe provincija. R. Bourassa dabar pasisako už to įstatymo reformą, duodančią nuolaidų angliškai kalbantiems kvebekiečiams. Jis atšauktų prancūzų kalbos egzaminus profesionalams, leistų iškalbas prancūzų ir anglų kalbomis, palengvintų mokinių įsileidimą į angliškas mokyklas. Pagal dabartinį įstatymą iškalbos leidžiamos tik prancūzų kalba, angliškas mokyklas tegali pasirinkti vaikai, kurių tėvas arba motina tokias mokyklas yra baigę Kvebeke. R. Bourassa angliškas mokyklas leistų lankyti visiems vaikams, kurių tėvai anglišką išsilavinimą yra gavę betkurioje Kanados provincijoje.

Sekantys Kvebeko parlamento rinkimai tebus 1986 m. R. Bourassa atsisako skubaus įjungimo parlamentan papildomais rinkimais, nors šiuo metu yra dvi tuščios vietos. Pirmiausia jis nori atstatyti liberalų partijos vienybę, paruošti planus ateičiai. Daug kas R. Bourassą, prisikėlusį iš politinės mirties, laiko būsimuoju Kvebeko premjeru. Paskutiniai viešosios nuomonės tyrimai liudija, kad už liberalus dabar balsuotų 61% kvebekiečių, o už premjero R. Levesque Kvebeko partiją — tik 29%. Dėlto daroma išvada, kad premjeras R. Levesque nesukubės skelbti parlamento rinkimų iki kadencijos pabaigos 1986 m.

MIESTO IR METROPOLINIO TORONTO VARŽYTINĖS
— 1983 metų spalio 29 dieną, 9.30 valandą ryto
Queen Elizabeth Building, CNE
Telefonas informacijai: 947-7326

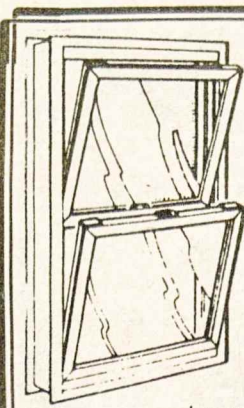

Toronto miestas

Grįžtama į standartinį laiką
1983 m. spalio 30, sekmadienį

Miesto tarybos nutarimu buvo paskelbtas raštas, primenantis miesto gyventojams laikytis dienos šviesos taupymo meto nuo 1983 metų balandžio 24 iki spalio 30 dienos. Dabar miesto gyventojai prašomi pasukti savo laikrodžių rodykles vieną valandą atgal spalio 30 dieną 2 valandą ryto.

Arthur Eggleton,
burmistras

A & L Windows

Savininkai — Algis ir Lenis Žilvyčiai

Esamus langus pakeičiame šiluminiais (thermal) langais dvigubo ar trigubo storumo stiklo. Taip pat dedame aliumines duris 2" ir aliuminius išorinius langus (storm windows) įvairios rūšies ir spalvos, pagamintus pagal užsakymą. **Nemokamas įkainojimas.**
Lietuviams 10% nuolaida Skambinti telefonu
(416) 545-6556 Hamiltone,
Toronte ir apylinkėse

Ateitininkų žinias

Bendras moksleivių susirinkimas įvyks spalio 29, šeštadienį, pas p.p. Čuplinskus. Bus rodomas dokumentinis filmas apie branduolinę jėgą, ginklus ir esamąjį pasaulio ekologinį stovį.

Jaunučių susirinkimas praėjo labai nuotaikingai. Įstojo du nauji nariai.

Skaitykime ir remkime savąją "Ateitį". Jeigu jūs dar nelanko "Ateitis", užsiprenumeruokite šiuo adresu: J. Polikaitis, 7235 S. Sacramento Ave., Chicago, IL 60629, USA. L. U.

Skautų veikla

• LSS skautių seserijos vyriausios skautininkės įsakymas 29 nr. skelbia, kad nuo spalio 6 d. "Satrijos" tunto tuntininkė v.s. L. Gvildienė-Yčienė, bei pačiai prašant, atleista iš tuntininkės pareigų. Skautišką padėką už ilgą ir gražų vadovavimą tuntiui. Kanados rajono vadeivė S. A. Baltakienė pasiūlius, "Satrijos" tuntininkę paskirta ps. Asta Saplienė dvejų metų laikotarpiui.

• Spalio 18 d. "Satrijos" tunto vadijos posėdyje sudarytas tunto vadovių branduolys: tunt ps. Asta Saplienė, pavaduotoja ps. O. Balsienė (tel. 485-1488) išd. ps. G. Tarydienė (439-7059), reikalų vedėja v.s. L. Yčienė, programų vedėja v.s.k.v.s.l. Silvija Saplienė (762-2251), adjutante ps. D. Melnykaitė (763-2406). Draugininkės: Asta Šernaitė, Judita Melnykaitė, Vida Šernaitė, Aldona Sergautienė, Genė Gaiztutienė.

• "Satrijos" tunto vadijos ir draugininkių posėdis lapkričio 7 d., 7.30 v.v., pas Liudą Yčienę, 17 High Park Ave.

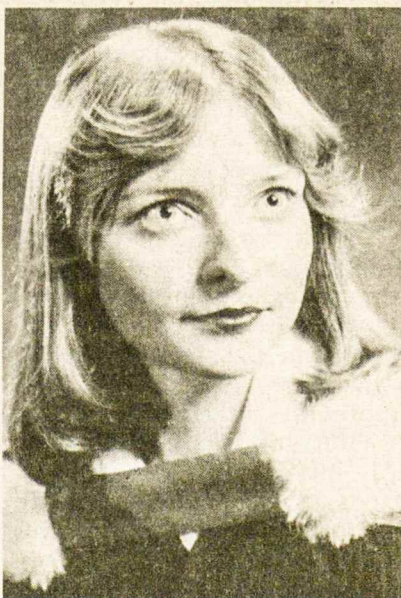
• Akademikų mergaičių suėiga — lapkričio 13 d., 12 v., pas Viliją Punkrienę, 189 Roncesvalles Ave.

• 65 m. sukaktuvinis koncertas ir vakarienė — lapkričio 20, sekmadienį, Lietuvių Namuose. Bilietų platiniu rūpinasi S. D. Keršienė (762-5521). Koncertas — 3 v.p.p. Mindaugo menėję: vakarienė ir minėjimas — 5 v.p.p. Vytauto D. menėje. Pakviesta šioje iškilmėje dalyvauti LSS vadovybė. Č. S.

AUŠROS ŽINIOS

"Etobicoke Recreations League" krepšinio pirmenybėse spalio 13 d. Martingrove gimnazijos patalpose Aušros vyrų laimėjo prieš Jackney komandą 75:70 (38:30). Abi komandos išvystė greitą žaidimą, bet labai atsargu. Rungtynės buvo gero lygio. Abi komandos rinko tašką po taško. Aušros komandoje žaidė: S. Žulys 20, R. Kaknėvičius 34, R. Underys 6, K. Bartusevičius 2, V. Gataveckas 4, A. Valickas 5, E. Norkus 2, V. Dementavičius 2.

Sekantį rungtynių tvarkaraštis: Martingrove gimnazijos patalpose — spalio 20 d., 7.30 v.v. Aušra — North York: Vicent Massey gimnazijos patalpose — spalio 27 d., 9 v., Aušra — Transport action.

JENNY M. ČIRVINSKAITĖ, baigusi pedagogiką Toronto universiteto Ontario Institute for Studies in Education (OISE) magistrės laipsniu. 1984 m. pradės dirbti Jungtinių Tautų tarnyboje (Development Program). 1975 m. baigusi maitinimo specialistės studijas bakalaurės laipsniu (B. Sc.), dirbo rytu ir vakarų Kanadoje, Gambijoje ir Vakarų Afrikoje. Toronto "Vycio" sporto klubo krepšinio žaidėja ir lengvaatletė

Sportinės žaidynės...

(Atkelta iš 6-to psl.)

viso dalyvavo 21 asmuo. Laimėtojas taurės išeiktos irgi KLD balijie. Balijūnų dovanos jaunučiams: V. Černiui (I v.), D. Balijūnui (II v.) ir E. Černiui (III v.). Arčiausiai prie vėliavos vienu smūgiu laimėtojas — dr. A. Tingyns. Jam "Tauro" klubo taurę iškė S. Keras. Vyrų Galloway sistema (gross-hand-net): "Midas" taurę trečiaviečiam (84-10-74) B. Young iškė J. Butkus, "Tauro" dovaną antraviečiam (83-10-73) A. Simanavičiui ir kat. moterų pirmaviečiam (90-20-70) S. Navickui iškė O. Švilpienė. Didžiąją "Midas" taurę vyriausiam (didžiajam) čempionui (gross 82) torontieškiui R. Šimkui iškė J. Butkus, "Mido" pirmininkas. Rungtynėse dalyvavo per 100 žaidėjų. D. E.

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:	I M A:
8 1/2% už 90 dienų termin. indėl.	už asmenines paskolas nuo 12 %
8 1/2% už 6 mėn. termin. indėlius	už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
9 1/2% už 1 m. termin. indėlius	su nekeičiamu nuosimčiu
9 3/4% už 2 m. termin. indėlius	1 metų 10 3/4%
10 % už 3 m. termin. indėlius	2 metų 11 1/2%
10 % už pensijų planą	3 metų 12 3/4%
9 % už namų planą	(fixed rate)
8 % už specialią taup. s-tą	su keičiamu nuosimčiu
7 1/2% už taupymo s-tas	1, 2 ar 3 metų 10 1/4%
6 % už čekių s-tas (dep.)	(variable rate)

AKTYVAI virš 36 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$50,000 ir mortgicius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama pinigines perlaides, kelionės čekiai (American Express). Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgicijai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BUSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West,
Telefonai: 532-8723 Toronto, Ontario
ir 532-1149 M6P 1A6

GARBENS REALTOR
Telefonas 489-1543
22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5
ALFONSAS GARBENIS, savininkas, dirbantis šioje srityje virš 30 metų, sąžiningai patarnaus nekilnojamo turto reikaluose

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.
Telefonas 773-6480
77 Kennedy St. West, Aurora, Ontario L4G 2L6.
Minėto Garbenio sūnus ALFONSAS, jn., specializuojasi nekilnojamo turto įkainavime (Capital Gains), investacijose, mortgicijų parūpinime ir kituose nekilnojamos nuosavybės reikaluose

A. E. LePAGE
Daiva T. Dalinda, B.A.

Kanados didžiausios namų pirkimo ir pardavimo įstaigos atstovė Jums sąžiningai patarnaus!

* Nemokamas namo įkainojimas *
(Istaiga priešais Toronto Lietuvių Namus)
1566 Bloor Street West Tel. 537-3431
Toronto, Ontario M6P 1A4 Namų 769-9424

Greitas ir tikslus patarnavimas!
DRAUDA
gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo
Juozas-Eimis Ramas
Tel. 364-5081, namų 766-5857
Allstate Simpson's, 176 Yonge St.,
Toronto, Ont., M5C 2L7 (Queen & Yonge)
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

"TYPE MASTER GRAPHICS"
3317 Bloor Street West, Toronto, Ontario M8X 1E7
Telefonas: 236-1048
* Raidžių rinkimo bendrovė.
* Renka tekstus lietuvių, prancūzų ir anglų kalbomis.
Skambinkite Linai Kuliavienei arba Vidai Šiaučiūlienei

PARKSIDE MEAT MARKET
335 Roncesvalles Ave.,
Toronto, Ontario Telefonas 535-1258

Dabar turime įvairių silkių pigia kaina: kibiras — \$32.50 arba \$1.39 už svarą (kibire yra 25 svarai — 50-70 silkių)
Turime įvairių rūkytų žuvų. Didelis pasirinkimas.
Gera kaina. Kviečiami atsikainyti.

COMPOSITE TRADES
Namų remontai bei pagerinimai
Mūsų specialybė: virtuvės, vonios kambariai, poilsio kambariai ("recreation rooms"), verandos ("decks").
Darbo apžiūrėjimas ir įkainojimas — nemokamai
Darbo kokybė garantuota. Skambinkite vakarais — Eugenijus Girdauskas 762-0660 Toronte

Anapilio žinios

— Spalio 23, sekmadienį, 11 v.r. Mišiose organizuotai dalyvavo lietuvių katalikų moterų suvažiavimo dalyvės su vėliavomis 75-rių metų organizuotos veiklos sukakties proga. Mišias atnašavo kun. J. Staškus, pamokslą pasakė kun. Pr. Gaida. Giedėjo par. choras.

— Susituokė Ričardas Kybartas su Geraldine-Marie Harris. Rengiasi tuoktis Joana Daržinskaitė su Antonio Macoretta.

— Pakrikštyta Arvydo ir Catherine (Harrison) Miliauskų dukrelė Andrėja-Catherine-Edita.

— Lietuvių kapinėse vyksta tvarkymo darbai. Projektus vandens nutekėjimui, žemės nuolaidumui ir kelių pravedimui paruošė inž. G. Šernas. Kapinių vartų detalių projektus ruošia inž. R. Paškauskas. Vartų projektą paruošė dail. R. Paulionis.

— Anapilio sodybai paaukojo \$1000 Steponas ir Elena Puskaičiai; Lietuvių kapinėms — \$50 B. Butrimaitė, \$20 — E. Dicksonienė; parapijos skoloms mokėti — po \$100 J. J. Šarūnaitis, M. Žalaitis, \$55 — H. Darabato. A. A. Adolfo Kvedaro testamentu vykdytojai Mišioms paaukojo \$100.

— Mišios spalio 30, sekmadienį, 10 v.r. — už a.a. Juozą Kriaučiūną, 11 v.r. — už a.a. Anastaziją Ščepavičienę.

Išganytojo parapijos žinios

— Pamaldas spalio 30, reformacijos sekmadienį, 11.15 v.r., laikys kun. P. Dilys.

— Šv. Rašto apmąstymai — spalio 27, ketvirtadienį, 7 v., šventos salėje.

— "Halloween Night" vakaras jaunimui — spalio 29 d., 7.30 v.v. Informacijas teikia K. Dambarskaitė 536-1433 arba I. Šturmienė 274-3529.

— Parapijos taryba rengia ekumeninio pobūdžio iškilnę M. Luterio 500 m. gimimo sukakties proga Toronto Lietuvių Namuose, Mindaugo menėje, lapkričio 6, sekmadienį, 3 v.p. Akademinėje dalyje kalbės kun. dr. prof. A. Jurenas ir kun. dr. Pr. Gaida. Koncertinę dalį atliks parapijos choras ir smuikininkė R. Bankienė. Visuomenę kviečiama dalyvauti. Įėjimas nemokamas. Po minėjimo — kavutė.

— Pamaldas lapkričio 6, sekmadienį, 11.15 v.r., laikys kunigai P. Dilys ir dr. prof. A. Jurenas, giedos choras.

— H. Rožaitis gydos Mississaugos ligoninėje.

Lietuvių Namų žinios

— Visuotiniame informaciniajame LN susirinkime dalyvavo 230 narių. P. Krukonis parodė skaidres iš Lietuvos gyvenimo.

— LN Vyrų Būrelio rengta paskaita "Kinija XX amžiuje" susilaukė per 200 dalyvių. Kalbėjo buvęs misijonierius kun. P. Urbaitis, o A. Kalinauskas rodė skaidres iš kiniečių gyvenimo.

— LN Vyrų Būrelio koncerte — balijuje meninę programą atliko naujas dainos vienetas "Rūtelės", sol. Edv. Punksis ir estaičių gimnastikos grupė "Kalev". Šokiams grojo "Malūno" orkestras. Dalyvių buvo pilnutėlė salė.

— LN valdybos posėdyje priimti nauji nariai: lėdo ritulio vienetas, P. Lėverienė, D. Dargienė, I. Paškauskaitė, L. Vencus.

— Prisitaikant prie provincinės valdžios reikalavimų, LN po pietų valgių kainos bus pakeltos 7%, gerimų kainos "Lokyje" — 8%.

— LN šachmatininkų grupė rungtis su Kanados čempionais: haigė lygiomis 2:2. Jau trečietais metais ši grupė laukia II v. Toronto meisterių tarpklubinės varžybos.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Praėjusį sekmadienį per visas Mišias pamokslus sakė kun. P. Urbaitis, salezietis.

— Šv. Mišios Vėlinių išvakarėse mūsų šventovėje bus lapkričio 1, antradienį, 7.30 v.v. Toronto liet. pensininkų klubo Mišios už mirusius narius bus lapkričio 2 d., 11 v.r., o pirmojo Toronto lietuvių pensininkų būrelio Mišios bus spalio 30 d., 11.30 v.r. Už Liet. Namų Moterų Būrelio mirusias nares Mišios bus lapkričio 4 d., 9 v.r.

— Ruošiasi tuoktis: Dainius Vaidila su Lana L. Vyte.

— Spalio 24 d. palaidotas a.a. Vladas Šukis, 66 m., spalio 25 d. — a.a. Stasys Jagėla, 77 m.

— Vakariene su programa lapkričio 18 d., 7.30 v.v., rengiama jaunų šeimų sekcijos. Bilietai gaunami sekmadieniais salėje, o kitu laiku — pas D. Pranaitienę 762-1482.

— Šv. Pranciškaus Trečiojo Ordino Prisikėlimo par. skryžius susirinkimas ir Mišios — lapkričio 3 d., 10 v.r.

— Parapijai aukojo: P. Morkūnas \$300, pirmasis Toronto lietuvių pensininkų būrelis \$200, G. L. Matukai \$100, J. dr. O. Gustainis \$100, U. Petkūnienė \$100, O. J. Barakauskai \$100, V. Urbonas \$100, D. V. Saltmirai \$50, A. J. Vaškevičiai \$50, K. Starkutienė \$50; siuntiniam: P. Morkūnas \$100; misijoms: St. Vasiliauskiene \$100; kun. A. Grauslio knygai: E. Šileikis \$100, P. Morkūnas \$100. Toronto lietuvių pirmasis pensininkų būrelis \$100, A. R. Simanavičiai \$100, J. V. Pleckaičiai \$100, St. Dabkus \$100.

— Mišios spalio 30, sekmadienį, 8.30 v.r. — už Julę Pavilonienę, 9.30 v. — už Igną ir Stefaniją Bieliauskus, 10.15 v.r. — už Joną Matulionį, 11.30 v. — už Toronto lietuvių pirmojo pensininkų būrelio mirusius narius, 7 v. — už Oną Ivanauškiene.

A.a. Stasys Jagėla, beveik 78 m. amžiaus, mirė spalio 21 d. grįžęs iš medžioklės. Palaidotas iš Prisikėlimo šventovės spalio 25 d. lietuvių kapinėse. Velionis buvo lietuviškos veiklos, ypač spaudos rėmėjas. Jis buvo pirmasis, paaukojęs "T. Žiburiams" \$1000. Kaip šaulių organizacijos narys dalyvavo jos veikloje. Laidotuvių iškilnėse šauliai gausiai dalyvavo ir stovėjo garbės sargyboje prie karsto.

A. a. Stasiui Jagėlai mirus, jo atminimui vietoj gėlių paaukojo "Teviškės Žiburiams" \$25 Joana ir Stasys Bubuliai.

Mirus Čikagoje a.a. Alfonso Rimui, vietoj gėlių laidotuviams dr. Antanas ir Birutė Šalkai paskyrė \$50 kun. P. Azubalio stipendijų fondui.

Aukojo Tautos Fondui

A.a. Antaninos Morkūnaitės atminimui paaukojo \$100 P. S. Morkūnai; \$40 A. Firavičius; \$20 J. J. Ignatavičius, V. M. Kriščiūnai.

A.a. Vaclovo Kecoriaus atminimui paaukojo \$20: Z. P. Augaičiai, Juozas Yurkus, V. M. Miceikos, J. V. Pleckaitis, B. Saulėnas; \$10: V. Bačėnas, A. Jucys, Lyd. Novogrodskienė, V. Petrakis, M. Račys, D. Renkauskas, E. Smilgis.

A.a. Juozo Stalioraičio ant rūjų mirties metinių proga aukojo \$100 B. Stalioraitienė.

A.a. Česės Sodaitienės atminimui (Florida) paaukojo \$10 Lyd. Novogrodskienė.

Už aukas nuoširdžiai dėkojame.

Tautos Fondo atstovybė Toronte

MIMIKOS, CEPELINŲ ir VYNO

lapkričio 18, penktadienį, 7.30 v.v., Prisikėlimo parapijos salėje

VAKARAS

Programą atliks profesionalai iš Niujorko PAULIUS RAJECKAS ir "MIME x 2" (atliks jaunimo kongrese pirmą kartą matytą vaizdą — "Klionė (Lietuva)")

Vakariene, programa ir kavutė.

Bilietai: \$10.00, pensininkams — \$8.00.

Rengia Prisikėlimo parapijos jaunų šeimų sekcija

Tikslas — sutelkti lėšų jaunų šeimų stovyklai Wasagoje

Informacija ir bilietai: Dana Pranaitienė 762-1482

Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjunga

kviečia visus į

jaunimo šokius

"kalvelio subatėlė"

1983 m. lapkričio 19,

šeštadienį, 8.30 v.v.,

Prisikėlimo parapijos salėje,

1011 College St. W., Toronto

Įėjimas: \$2.99 su "cowboy" apranga,

\$3.99 paprastai apsirengusiems

Muzika — "Disc Jockey"

Iki malonaus pasimatymo!

KLJS valdyba

Lietuvių bičiuliai kitataučiai, pastebėję ilgą straipsnį, liečiantį Lietuvą menraštyje "Saturday Night" 1983. VII, atsiuntė jį "TŽ" redakcijai. Straipsnis pavadintas "Agent of the Holocaust". Jame labai išsamiai rašoma apie Helmutą Rauchą. Jo autorius Sol Littman keliose vietose mini Lietuvą. Esą 1926 m. valdžią paėmė ultranacionalistų grupė, kuri išstūmė žydus iš valdžios ir iš profesijų. Sovietinė valdžia po 1939 m. išstūmė iš Lietuvos tūkstančius Lietuvos piliečių, kurių trečdalis buvę žydai. Vokiečių okupacijos metu lietuviai lengvai paklūsę vokiečiams ir naikinę žydus. Plk. K. Jaeger pasikvietęs Kauno žydų vadus pranešė steigias jiems gėta, kad apsaugotų žydus nuo lietuvių siautėjimo. Vėliau uniformuoti lietuviai SS daliniai dalyvavę žydų naikinime.

Tai vienas iš daugelio pavyzdžių, kaip anglišką spaudą informuoja apie lietuvius. Žinios, ateinančios iš žydų šaltinių, kaip matome, yra neteisingos. Jokių lietuvių SS dalinių nebuvo, getas įsteigtas ne dėl lietuvių siautėjimo (tai buvo bendro nacių plano dalis žydų naikinime), deportuotų žydų skaičius labai jau perdidelis. Deja, kol kas nėra nė vieno rimto veikalo anglų kalba, kuriame būtų nušviesta tikroji ano meto būklė.

"Toronto Star" 1983.X.17 išspausdino informaciją apie filmą "Jennifer Slept Here", kuriame pagrindinį vaidmenį atlieka Ann Jillian (Nauseidaitė). Informacija pranašauja neilgą amžių tam filmui.

Antanas ir Sofija Kalvaičiai iš Floridos aplankė savo pažįstamus Kanadoje. Prieš 20 metų jie gyveno Wellande, Ont. Jiedu yra "TŽ" skaitytojai bei rėmėjai. Aplankė "TŽ", lydimi Stefanijos Kalvaitienės ir Anelės Mačiulaitienės iš Hamiltono.

Ekskursija į Romą

1984 m. kovo 1-10 dienomis Kaina — \$1.164.50 (kanadiškais).

Šv. Kazimiero metų proga Romoje Šv. Petro bazilikoje Šv. Tėvas atnašaus Mišias kovo 4 dieną. Toronto lietuviai klierikai aprodys Romos įžymybes. Viešbutis — "Villa Lutaniana" su pusryčiais ir pietumis. Smulkesnių žinių teirautis čia žemiau nurodytu adresu ir telefonu.

Visais kelionių reikalais kreiptis: V. BAČENAS

tel. 533-3531

nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

SKAITYTOJAI PASISAKO

PIRMOS BE... SIMANAVIČIAUS

Trečią kartą Londono surengtos Kanados Lietuvių Dienos buvo reikiamose augstumoje, kitaip sakant, Londonas savo markės nesugadino ir gali ir ateityje tikėti masinio į šią šventę atsilankymo. Tačiau daug kas jautė, kad vis dėlto kažko trūkstama... Nevienas su širdgėla pasigedo a.a. J. R. Simanavičiaus. Minioje jis sušvirdavo kaip švityrys ir savo buvimu šventę kažkaip praturtindavo, suteikdamas jai išskilmingumą, o ypač pažėrdamas sauleto nuotai. Tai buvo gražių ir žmones patraukiančių idėjų ir reikšmingų mūsų tautai siekimų junginys, spinduliuojas žmogiško gerumo ir saulėta nuotaika. Šios buvo pirmosios Kanados Lietuvių Dienos Londone (o gal ir pirmosios iš viso) be... J. R. Simanavičiaus. Gaila, D. E.

DEKANAZOVO NUŽUDYMAS

P. Lelis, rašydamas apie E. Galvanauską "TŽ" 1983 m. 38 nr. straipsnyje "Lietuvos prisikėlimo ir laidotuvių dalyvis", tvirtina, kad V. G. Dekanazovas buvo Stalino nužudytas 1953 m. Kiek aš prisimenu, jis buvo sušaudytas N. Chruščiovo po L. P. Berijos sušaudymo 1953 m. Mat N. Chruščiovas iššaudė L. P. Berijos šalininkus. L. P. Berijos brolio sūnus Dovydas Berija, Gruzijos respublikos KGB viršininkas, jachtą pabėgę į Prancūziją. Jis gyveno kurį laiką jachtoje Marselio uoste. Kur jis dingio, negirdėjau.

V. G. Dekanazovas buvo gruzinas pavarde, rodos, Dekasvili ar Dekanosvili. Jis pavarde surusino dėl karjeros.

R. Bulovas, Hagersvili, Ont.

NEKALTAM NEREIKIA TEISINTIS

Dr. Stasys Sereika "TŽ" 1983 m. 35 nr. pageidauja, kad lietuviai rašytų ne apie savo nekaltumą, o panagrinėtų bent moralinės kaltės dalį. Bet kuklūs teiseis niekas nėra kaltas tol, kol kaltė nėra įrodyta. Ir kaltinamas neprivalo įrodinėti savo nekaltumo. Kaltintojas privalo!

Jau ir taip per daug prirašinėta lietuvių įrodinėjamą savo nekaltumą. Kas nenori tikėti tuo, kas jau prirašyta spaudoje, tas neti-

kės išvydęs nė storus pasiteisinimomus. Kad tik neįvyktų priešinai, nes juk juo nekaltas daugiau teisinasi, juo atrodo kaltėnis. Nekaltam nėra ko teisintis!

Karo metu įvykdyti nusikaltimai prieš žmogaus teises vis tiek kada nors turės būti išaiškinti. Lietuvoje tas tik tada tebus galima padaryti, kai Lietuva vėl atgaus laisvę ir nepriklausomybę.

Vokiečių naciai seniai jau susilaukė savo bausmės, bet rusai komunistai ne tik nėra nubauti, ne tik nėra apkaltinti, bet dar ir toliau tęsia savo nusikaltimo darbą pavergtoje Lietuvoje. Iš jų, ne iš teisingų ir dorų žydų kyla kaltinimai lietuviams.

Dori ir teisingi žydai nekaltina lietuvių, nes jie viską patys gerai žino, kas tada įvyko okupantų užimtoje Lietuvoje. Kad tikrai taip yra, galima matyti kad ir iš Halinos Mošinskienės straipsnio "Penkios dienos Izraelio kibuce" "TŽ" 34 nr.

S. Šetkus

KELIAUJAME SU "T. ŽIBURIAIS"

Ačiu už "TŽ". Su jais mes keliaujame per pasaulį kartais su džiaugsmu, bet dažniausiai su skausmu, ypač dėl mūsų gimtosios šalies Lietuvos. Mus, vienuolyn gyvenančius, jaudina Lietuvos skausmai bei vargai, apie kuriuos Vakarų pasaulis labai mažai žino.

Sesuo Liutgarda Radikaite, OSB Belgija

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aprašykiami seni PIGIA KAINA. P. LUBYS, Tel. 638-3171, 663-9096

OPTOMETRISTAS

Dr. S. Brogowski

412 Roncesvalles Ave.

Toronto, Ontario

(prie Howard Park Ave.)

Kabineto telefonas

531-4251

Pacientai priimami

susitarus telefonu

A. E. LEPAGE

REAL ESTATE SERVICES

PERKATE

AR

PARDUODATE NAMUS?

SKAMBINKITE

BIRUTEI GRIGAITYTEI-SPUDIENEI

3630 Lawrence Ave. East

Scarborough, Ont. M1G 1P6

431-5462

445-9469

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS,

B.Sc., LL.B.

2 Jane St., Suite 303

Toronto, Ontario M6S 4W3

Bloor ir Jane gatvių kampas

Telefonai:

įstaigos (416)762-7393

namų 233-0303

Advokatas

PETRAS K. ŠIMONĖLIS,

B.A. M.L.S. LL.B.

3031 Bloor St.W., Suite 200

prie Royal York

Toronto, Ontario M8X 1C5

Telefonai:

įstaigos (416)231-4138

namų 848-0234

DRESHER

INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS

233-3334 — 231-2661 — 231-6226

3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba potarnauja — V. DRESERIS ir A. MIKSIENĖ Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais - 9 v.r.-12 v.p.p., Narys "Better Business" Biuro

INSURANCE

* Namų — Gyvybės
* Automobilių
* Komerciniai

533-1121 Walter Dauginis

Insurance Agency Ltd.

822-8480

1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

FRANK BARAUSKAS LTD., REALTOR

3828 BLOOR ST. W., ISLINGTON, ONTARIO M9B 1K8

NAUJAS TELEFONAS: (416) 232-1111

- * nuosavybių įvertinimas
- * priežiūra ligos ar nelaimių atveju
- * palikimų nuosavybių tvarkymas
- * patarimai perkant ar parduodant

DRAUDA

"ALL THE CHOICE IN THE WORLD"

MASKELL INSURANCE

BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814

2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403

Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA

• 20 METŲ PATIRTIS

• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

V. BAČENAS

All Seasons Travel, B.D.

Registration No. 0009239

1551 Bloor Street West,

Toronto, Ontario M6P 1A5

Atlik Bendruomenei pareigą – dalyvauk balsavime!

Rinkimai į krašto tarybą

KLB Toronto apylinkės rinkimai į krašto tarybą vyksta š. m. spalio 30, sekmadienį, šiose būstinėse:

1. Priskėlimo parapijos salėje (1021 College St.) nuo 9 val. ryto iki 1.30 val. po pietų.
2. Lietuvos Kankinių parapijos salėje (2185 Stavebank Rd.) nuo 10 val. ryto iki 2 val. po pietų.
3. Lietuvių Namų salėje (1573 Bloor St. W.) nuo 11.30 val. ryto iki 2 val. po pietų.

Balsų skaičiavimas — 3 val. po pietų Lietuvių Namų salėje, kuriame gali dalyvauti visi suinteresuoti asmenys.

Toronto rinkiminei komisijai reikalingi talkininkai tvarkyti rinkimams. Prašome skambinti V. Skrinškui telefonu 249-4591 arba B. Sakalui tel. 766-8479.

KLB Toronto apylinkės
rinkiminė komisija

Š. m. spalio 29, šeštadienį, nuo 2 iki 6 v.v.
ir spalio 30, sekmadienį, nuo 10 iki 2 v.p.p.

dail. DAGYS,

skautų padedamas, rodys savo

naujas ir senesnius skulptūras

Prisikėlimo parapijos Parodų salėje,
(1011 College Street, Toronto)

Visi kviečiami atsilankyti

TORONTONT

Grįžtama į standartinį laiką spalio 30, sekmadienį, 2 v. ryto. Patartina atsukti laikrodžių rodyklės vieną valandą atgal.

Anapilio knygnas veiks per visą kapinių lankymo dieną — spalio 30. Bus galima įsigyti ir žvakių kapų puošimui.

TORONTO LIETUVI!

Šiais metais KLB Toronto apylinkės valdyba, norėdama palengvinti kiekvienam lietuviui atlikti savo metinę pareigą — sumokėti \$5 solidarumo įnašą, nutarė lapkričio mėnesį paskelbti vėjus mėnesių. Lapkričio mėnesio sekmadieniais lietuvių parapijose po pamaldų ir Lietuvių Namuose nuo 1 iki 3 v.p.p. Jūsų lauks solidarumo įnašų rinkėjai. Prašome per tą mėnesį atlikti savo, kaip lietuvių, pareigą ir sumokėti arba pasirašyti sutikimą, kad lietuvių bankeliai pervestų \$5 iš Jūsų sąskaitos į KLB Toronto apylinkės valdybos sąskaitą. Jums bus išrašyti pakvitavimai.

Tenelieka nė vieno lietuvių Toronte nesumokėjusio šiais metais solidarumo įnašo! KLB Toronto apylinkės valdyba

KLB Toronto apylinkės valdybos posėdis įvyko spalio 18 d. Prisikėlimo par. patalpose. Aptarti reikalai metinio tarybos posėdžio, kuris įvyks lapkričio 1, antradienį, 7.30 v.v., Toronto Lietuvių Namuose. Labai svarbu, kad šiam posėdyje dalyvautų visi rinkti tarybos nariai ir organizacijų pirmininkai arba jų įgaliotiniai. Pasibaigus kadencijai, bus renkama nauja valdyba. Be to, bus įdomūs valdybos ir komisijų pranešimai, svarstoma ateities veikla. Susirinkime gali dalyvauti ir kiti Bendruomenės nariai, kurie domisi apylinkės veikla. Apylinkės valdyba

Lietuvių evangelikų Išganytojo parapijos klebonas kun. P. Dilys laiške "TŽ" redakcijai primena, kad š. m. lapkričio 6, sekmadienį, 3 v.p.p., Toronto Liet. Namuose rengiamas ekumeninis reformacijos minėjimas M. Liuterio 500-jo gimtadienio proga. Šiuo metu esą vyksta suartėjimas tarp katalikų ir liuteronų per teologines komisijas. Ir šis minėjimas Toronte esąs rengiamas suartėjimo dviasioje. Visus juo besidomincius jis kviečia dalyvauti.

Buvęs Kinijos misijonierius salezietis kun. P. Urbaitis iš Brazilijos aplankė buvusius saleziečių gimnazijos mokinius Montrealyje, Toronte, Mississaugoje. Jų ten yra apie 10. Ryšį su saleziečiais jie palaiko per Antaną Šergailą. Buvę saleziečių mokiniai yra sudarę savo sąjungą, kurios įgaliotinio pareigas eina kun. P. Urbaitis.

KLK Moterų Dr-jos Lietuvos Kankinių parapijos skyrius kapinių lankymo proga rengia

MENO PARODA

spalio 30, sekmadienį, Anapilio Parodų salėje

Dalyvauja dailininkai L. ir P. Bigauskai su savo kūriniais ir V. Siminkevičienė — su menišką gėlių puokštėmis.

Atidarymas — spalio 30, sekmadienį, po 11 v.r. pamaldų.

Atsilankę bus pavašinti kavute ir pyragais. Visus kviečia dalyvauti — Rengėjos

Š. m. lapkričio 5, šeštadienį, George Ignatieff teatre —
Gerald A. Larkino pastate (Trinity College — University of Toronto, 15 Devonshire Place)
rengiamas

BALTISTIKOS SIMPOZIUMAS

- 9.30-12.00 "Šalino metai — Chruščiovas, Brežnevas ir Andropovas".
Paskaitas skaitys Romualdas Misiūnas ir Rein Taagepera
Ekologinės problemos Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje.
Paskaitas skaitys Mare Taagepera, Juris Dreifelds, Aug. Idzelis.
Komentatorius — Kazys Ēringis. Po 5.00 — vyno ir sūrio vaišės

Kviečiame registruotis iš anksto: K. Raudys 699-5538. Kaina \$20. Yra papiginimai dalinei programai bei studentams ir pensininkams Rengėjai: Association for Advancement of Baltic Studies

Maloniai kviečiame dalyvauti ir išgirsti prieš daugelį metų dainuotas ir šokioms pritaikytas melodijas metiniame Toronto Lietuvių Namų

parengime

1983 m. lapkričio 5, šeštadienį, 7 v.v., Karaliaus Mindaugo menėje,
1573 Bloor St. W., kuriame bus paminėtas

Toronto LN Moterų Būrelio dešimtmetis.

Programoje: "Konrado kavinės" muzika ir dainos, atliekamos niujorkiečių vieneto "Jinai ir trys gintarai". LN Moterų Dainos Vienetas, vad. muz. Darios Deksnytės. Svečiai bus pavašinti kava ir pyragais. Veiks loterija, bufelas, baras. Vietos rezervuojamos iš anksto, įsigyjant bilietus visam stalui.

Įėjimas — \$6.00, pensininkams ir studentams — \$5.00.

Toronto Lietuvių Namai

Toronto LN Moterų Būrelis

Lietuvių evangelikų Išganytojo parapija Toronte rengia

ekumeninių reformacijos

MINĖJIMA

Martyno Liuterio
500-jo gimtadienio proga

lapkričio 6, sekmadienį, 3 v.p.p., Lietuvių Namų Mindaugo menėje
(1573 Bloor St. W.)

Akademine dalyje — kun. dr. Algirdas Jurėnas, kun. dr. Pranas Gaida
Meninėje dalyje — smuikininkė Regina Bankienė, parapijos choras,
akompaniatorius Jonas Govėdas

Lietuviškoji visuomenė kviečiama dalyvauti. Įėjimas nemokamas. Po minėjimo — kavutė.
Parapijos valdyba

Nekaltai Pradėtosios Marijos seserų vienuolijos
Toronto skyriaus ir jo rėmėjų rengiama

METINĖ ŠVENTĖ

bus š. m. lapkričio 6, sekmadienį, 4 v.p.p.,
Prisikėlimo parapijos salėje.

Programoje: seselės Onos Mikalaitės paskaita
smuikininkės Kristina ir Ilona Kuprevičiūtės iš Klevelando
vakariene

Bilietai
gaunami
apie joms
lietuvių
katalikų
parapijose

Lietuvių katalikų moterų organizuotos veiklos 75-rių metų sukaktis paminėta spalio 22-23 d.d. atstovų suvažiavimu ir gausiu dalyvavimu vietinės lietuvių visuomenės. Spalio 22 d. Prisikėlimo salėje įvyko akademine bei koncertine dalyje su vakariene, o iškilmingos pamaldos ir iškilnių tęsinys — spalio 23 d. Lietuvos Kankinių šventovėje ir Anapilio salėje. Visi renginiai susilaukė plataus visuomenės dėmesio. Aprašymas — sekančiame "TŽ" nr.

Dainos vienetas "Jinai ir trys gintarai" iš Niujorko atliks meninę programą Toronto Lietuvių Namų rudens parengime. Šis vienetas įsisteigė 1979 m. ir koncertavo daugelyje lietuvių gyvenviečių. Jo repertuare — lietuviškos ir tarptautinės dainos bei šokiai.

Pirmasis lietuvių pensininkų būrelis, veikiantis Prisikėlimo parapijoje, atsidėkodamas "TŽ" už paslaugas, atsiuntė \$50 auką. Dėkojame jam už paramą.

Dail. A. Tamošaitienė iš Kingstono, Ont., atvežė du savo paveikslus "T. Žiburiams", būtent, "Tylioji naktis" (kalėdinė tema) ir "Paskutinė kelionė" (šv. Kazimiero). Jie skirti metinei "TŽ" spaudos loterijai. Be to, A. Tamošaitienė atvežė ir dail. A. Tamošaitio tapytus du šv. Kazimiero paveikslus, skirtus Anapilio kunigams. Juose šv. Kazimieras vaizduojamas liaudies meno stiliumi. Tokio pat stiliaus šv. Kazimiero iliustraciją dail. A. Tamošaitis paruošė ir "T. Žiburiams" būsimajam lietuvių metų progai. Gavėjai reikią nuosirdžiai padėkų už puikias dovanas.

Mirus Antaninai Morkūnaitė, vietoje gėlių siunčiama "Teviškos Žiburiams" auka 25 dol. V. Knyvaitė

Toronto lietuvių pensininkų klubas praneša, kad dar išnuomojamas vienas butas su valdžios parama ir keliolika butų pilna kaina. Taip pat nuomojamos komercinės patalpos pirmame aukšte. Atvykstantieji gyventi į pensininkų namus savo daiktus galės pasiūti tik jiems skirtam bute. Bendrosios patalpos nėra vietos. — Pensininkų klubui pakaukojo Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyvas \$200, J. Gustainis — \$100. — Pensininkų namo vardas pakeistas. Dabar pastatas yra papuoštas Gedimino stulpų ženklų ir "Vilnius Manor" užrašu. Gedimino stulpų ženklą pagamino J. Vėgelis, o "Vilnius Manor" užrašą — V. Matulaitis.

MONTREALQUE

Pensininkų klubas "Rūta" spalio 29-30 d.d. AV parapijos salėje ruošia savo metinį kalėdinį bazarą. Lankytojų lauks 1000 laimikų loterija, dovanų kampeilis, turgelis, labai vertingų laimikų loterija, vaisių pintinės ir įvairių užkandžių loterijos, pietūs ir kava su narių keptais pyragais. Bazaras bus atidarytas spalio 29 d., 2 v.p.p. ir veiks iki spalio 30 d., 1.30 v.p.p. Tikimasi ir šiais metais gausių lankytojų tiek lietuvių, tiek ir sveikintųjų, nes tai geriausia proga įsigyti dovanų Kalėdoms.

Abiejų lietuvių parapijų biuletenių skelbiama apie lietuvių kapinių įsigijimą šio miesto lietuviams. Nors pasitarimai jau vyksta, tačiau neįmanoma pakeisti atgarsio iš pačių lietuvių. Būtų gerai, jei žmonės pareikštų savo nuomones šiuo klausimu, tuo palengvindami mūsų kunigams tinkamai ir visiems lietuviams priimtiniu būdu išnaudoti pasiūlytas galimybes.

Sol. Gina Čapkauskienė spalio 30 d. koncertuos Hartforde, Conn., savo naujos plokštelės suklaidavimą, kurias rengia Lietuvių K. Moterų Federacijos Hartfordo skyrius, kuriam vadovauja Ada Ustjanaušienė. Solistai akompanuos Vytautas Bakšys. Šią vasarą solistė koncertavo su kitais dainininkais "Expo" prancūzų paviljono patalpose.

KLK Moterų Dr-jos 75 m. sukakties iškilmių minėjime Toronte dalyvavo iš Montrelio šešios

Montrelio skyriaus narės: pirmininkė D. Staškevičienė, E. Kerbelienė, M. Gudienė, T. Čipkienė, A. M. Liškeienė ir E. Bernotienė.

Iš AV šventovės Cote Des Neiges kapinėse palaidotas a.a. J. Ilius Milaknis, 82 m. Liko sūnų Rene, marti Janina ir vaikaičiai.

Tragiškai žuvo Otavoje vos 1 metų sulaukęs Frank Paukštaitis, palikdamas giliame liūdesyje tėvus ir du brolius. Jis buvo vaikaitis "Nepriklausomos Lietuvos" administratoriaus Prano Paukštaičio. N.B.

Šv. Kazimiero parapijoje. — spalio 30 d., po 11 v. Mišių, įvyks metinis parapijiečių susirinkimas ir pietūs. — Lapkričio 5 (7 v.v.), rengiama grybų vakarienė su muzika, baru ir loterija. — Šv. G. Čapkauskienės plokštelės suklaidavimas atidėtos vėlesnei datai. Velinėse — lapkričio 2 d., 7 v. sudėtinės Mišios už mirusius. Klebonas dėkoti elektrikai M. M. Kauskui ir p. J. Zienkai už atliktą darbą klebonijoje. — Iš Kanados vyksų konferencijos gauti teigiamas atsakymai dėl populiariausio atsilankymo mūsų parapijoje. Klebonas St. Šileika tarsi su vietos vyskupo įstaiga. Yra vilties gauti valdžios paramą, kuri būtų panaudota mūsų šventovės priekio atnaujinimui. Būtų įrengtas šv. Kazimiero v. ražas, kurį popiežius Jonas Paulius II atsilankymo metu pašventintų. Šk.

"Litas" bus uždarytas penktadienį, lapkričio 11, "Remembrance Day", ir sekmadienį, lapkričio 13

Greitas ir tikslus patarnavimas!

TEL. BUS.: 722-3545
RES.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C.I.B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:
certifikatus 1 m. už:	9.5 %	
Terminuotus indėlius:		
1 metų	9 %	Nekilnojamo turto,
180 - 364 d.	8.25 %	asmenines ir
30 - 179 d.	7.75 %	prekybines.
Trumpalaikiai indėliai		Paskolos
\$20,000 ar daugiau		mirties
Taupomosios sąskaitos:		atveju
specialios	7.25 %	draudžiamos
su drauda	7 %	iki \$10,000
Čekių sąskaitos:	5 %	

VISI PATARNAVIMAI NEMOKAMI

KASOS VALANDOS

1475 De Seve	3907A Rosemont
Pirm. antr. treč.	9.00 - 3.00
Ketvirtadieniai	12.00 - 8.00
Pentadieniai	10.00 - 6.00
Sekmadieniais nuo spalio 15 iki gegužės 15	
1475 De Seve ir Šv. Kazimiero par. salėje:	10.30 - 12.30

K. CIBAS atlieka visus stalius darbus, taiso senus ir stato naujus namus už prieinamą kainą. Skambinti 534-3882 Toronte.

PARDUODAMAS AUTOVEŽIMIS 1979 m. "Ford Executive Van". Profesionaliai įrengtas vidus. Automatinis vairas ir stabdžiai, stereo ir daug kitų pagerinimų. Naujo kaina \$18,500. Prašo \$10,500. Skambinti vakarais po 6 v.v. tel. 822-3491 Mississaugoje.

PARDUODAMAS dviejų butų namas Hollywood, Florida. Kaina \$70,000 JAV. Skambinti vakarais tel. 483-5351 Toronte.

DEMOSIO! MIAMI BEACH, FLORIDOJE, netoli jūros išnuomojamas privatus kambarys su visais patogumais. Skambinti vakarais tel. 625-3632 Toronte arba nuo spalio 1 d. iki sausio 30 d. tel. 1-305-861-2161 Floridoje.

JIEŠKAU PIRKTI stalinį pjūklą medžiui ir skalbiamą mašiną. Skambinti tel. 767-4917 Toronte.

ATLIEKU visokius namų remonto ir stalius darbus, lauko ir vidaus dažymus, valau grindų kilimus ir sofąs (steam cleaning) pigia kaina. Skambinti po 7 val. vakaro tel. 532-3410 Toronte — J. Balianas.

• Naujiems skaitytojams "Teviškos Žiburiai" pirmąsiais metais — tik-tai \$15.

LIETUVIŠKA gėlių krautuvė

savininke V. SIMINKEVIČIENĖ Ivaivomis progomis skambinti į "Tals Florist" tel. 769-5009. Adresas 710 Annette St., Toronto, Ont., viešasis ir rytus nuo Jane St. Pristatymas į ligonines, laidojimo namus t.t. Savininke yra prityrusi vestinių gėlių tvarkymo srityje.

CANDLELIGHT CATERERS

SAVININKAI J. S. BUBULIAI Baliai, vestuvės, sužadėtuves, parigai namuose ir įstaigose. Skambinti pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v. tel. 667-8260 arba 667-8280 Toronte.